

Ghid privind achizițiile cu impact social și de mediu realizate de către companii

**Data publicării:
Martie, 2023**

**Autor:
Oana Vodă,
Dentons Romania**

Proiect derulat de:

**Centrul pentru
Legislație
Nonprofit**

Civitas
Fundația Alapivány-Foundation

atelier
fără frontiere
| SOS GROUP |

Abstract

“

Sustainability means meeting the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

The United Nations Brundtland Commission

”

Proiect derulat de:

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	5
SCOPUL ȘI SPECTRUL DE ADRESABILITATE A GHIDULUI	7
CONTEXT SOCIO-POLITIC, LEGISLATIV ȘI ECONOMIC	9
DEFINIȚII ȘI CONCEPTE	16
IMPACTUL ȘI BENEFICIILE DEZVOLTĂRII ȘI PROMOVĂRII ACHIZIȚIILOR SUSTENABILE ÎN MEDIUL PRIVAT	21
PROMOVAREA ECONOMIEI SOCIALE	28
EXEMPLE PRACTICE PRIVIND POLITICI DE SUSTENABILITATE ADOPTATE ȘI IMPLEMENTATE DE CĂTRE COMPANII ÎN DIVERSE SECTOARE DE ACTIVITATE	33
DOMENIUL ENERGIE	34
DOMENIUL IT&C	36
DOMENIUL FMCG	41
DOMENIUL SĂNĂTATE	43
DOMENIUL MANAGEMENTULUI DEȘEURILOR	45
DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR	46

EXEMPLE GENERALE DE CRITERII SOCIALE ȘI VERZI PE CARE COMPANIILE LE POT LUA ÎN CONSIDERARE LA ACHIZIȚIA DE PRODUSE, SERVICII SAU LUCRĂRI ȘI PENTRU SELECȚIA FURNIZORILOR RESPONSABIL CUMPĂRĂ	51
Criterii de selecție privind persoana furnizorilor	53
Comportamentul de business al furnizorilor	54
Criterii privind politicile sociale	55
Criterii privind politicile de mediu	56
Aspecte de calitate privind produsele / serviciile achiziționate	57
EXEMPLE SPECIFICE DE CRITERII SOCIALE ȘI VERZI	58
Achiziția de alimente și servicii de catering	59
Achiziția de produse textile	64
Achiziția de mobilier	68
Achiziția de servicii de imprimare	72
Produse de curățenie/igienă/cosmetică	75
Servicii de transport și logistică	78
Servicii de arhivare și depozitare	82
Produse de ambalare și etichetare	85
Produse promoționale	88
CONCLUZII	91
ANEXA 1 – SURSE DE INSPIRAȚIE	92
Achiziții responsabile social	92
Achiziții verzi	93
Achiziții sustenabile din perspectivă socială și de mediu	94
ANEXA 2 – SURSE DE INFORMAȚII	95
Registrul unităților protejate autorizate	95
Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale din România	95
Rețeaua română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (RISE)	95

Cuvânt înainte

În prezent, societatea la nivel global se confruntă cu numeroase provocări atât din perspectiva impactului activităților industriale și comportamentale individuale asupra mediului, cât și din perspectivă economică și socială. Aceste provocări sunt generate de schimbările climatice extreme, adâncirea diferențelor și inegalităților sociale, situația pandemică generată de pandemia de Covid-19, criza alimentelor, războiul din Ucraina și, nu în ultimul rând, resursele din ce în ce mai limitate ale planetei. O schimbare de paradigmă în ceea ce privește conceptul de dezvoltare sustenabilă pentru a face față realităților de mediu, economice și sociale curente este soluția pentru provocările de mai sus. În acest context, susținerea și menținerea unei dezvoltări durabile poate reprezenta răspunsul pentru provocările identificate mai sus.

Atât statul, prin instituțiile și politicile adoptate, cât și mediul privat pot contribui decisiv la îndeplinirea acestui deziderat. Prin politicile de sustenabilitate, în general, respectiv prin politicile de achiziții și selectare a furnizorilor și a produselor și serviciilor achiziționate, în special, companiile private pot contribui la dezvoltarea unei economii sustenabile și pot acționa în calitate de actor principal pentru implementarea unei abordări sănătoase din perspectiva impactului activităților de business asupra mediului și a societății.

O politică de sustenabilitate sănătoasă reprezintă un instrument eficace și poate juca un rol esențial în combaterea schimbărilor climatice, în promovarea unei economii circulare și a șanselor egale pe piața muncii și în combaterea abuzurilor legate de condițiile de muncă, drepturile omului și impactul asupra mediului pe parcursul întregului lanț de aprovizionare. Atât aspectele de mediu, cât și cele sociale ar trebui să reprezinte un punct central în strategia de business a actorilor din mediul privat ce activează în domenii de interes global din această perspectivă – energie, construcții, industria serviciilor de sănătate, industria alimentară și a bunurilor de larg consum, industria managementului deșeurilor, industria textilă sau industria IT&C. Prin stabilirea unor obiective care să abordeze în mod eficient provocările de mai sus și creionarea strategiilor de achiziții prin raportare la astfel de obiective, companiile au posibilitatea de a transforma sectoarele de activitate în care activează și de a contribui la redresarea și reziliența economică și socială necesară în contextul geo-politic, economic și social actual.

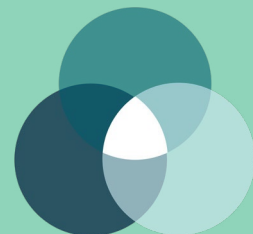
Proiect derulat de:

Dacă la nivelul sectorului public există un cadru legislativ și de politici publice ce stabilesc direcții clare de acțiune în acest sens, cu indicatori de impact și de performanță asociați (i.e., prin adoptarea unor directive în materie de achiziții publice și a unor strategii europene ce vizează reducerea impactului asupra mediului și contracararea disparităților sociale), la nivelul sectorului privat aceste direcții de acțiune sunt lăsate, în mare parte, la latitudinea operatorilor economici. Pe cale de consecință, este oportună dezvoltarea unor ghiduri care să includă orientări și instrumente ce permit companiilor din sectorul privat să își extindă politica ecologică și socială pentru o bună stabilire și gestionare a unor direcții de acțiune relevante.

Proiect derulat de:

Scopul și spectrul de adresabilitate a ghidului

Prezentul ghid este realizat în cadrul proiectului Achiziții cu impact social și de mediu, Proiect derulat de Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit în parteneriat cu Fundația Civitas pentru Societatea Civilă Cluj și Asociația Ateliere fără Frontiere cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Scopul proiectului este creșterea nivelului de implementare a achizițiilor cu impact social și de mediu la nivelul instituțiilor publice și al companiilor, în vederea îmbunătățirii incluziunii sociale a persoanelor din grupurile vulnerabile, inclusiv tineri și romi, și a calității vieții populației prin reducerea efectelor negative asupra mediului. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org. „Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă”.

Ghidul are drept scop promovarea politicilor ce susțin derularea de procese de achiziții responsabile social și din perspectiva mediului ca instrument de combatere a schimbărilor climatice, sărăciei, excluziunii sociale, prin abordarea acestor probleme și identificarea soluțiilor corelative, atât din punct de vedere teoretic cât și din punct de vedere metodologic. Prezentul Ghid urmărește creșterea gradului de conștientizare cu privire la implementarea de achiziții sustenabile, prezentarea unor exemple concrete și a unor studii de caz elocvente, clarificarea cadrului de politici publice și a conceptelor privind realizarea de achiziții sustenabile din perspectiva protecției mediului înconjurător, a incluziunii sociale, a egalității de gen și a inovării la nivel național, dar mai ales la nivel european și internațional.

Proiect derulat de:

Ghidul răspunde, totodată, dorinței de a pune în evidență actorii care se mobilizează alăturându-se cauzei climatice și celei sociale, subiecte emergente, și de a le oferi recomandări și soluții aplecate specificului activității lor. Creșterea gradului de conștientizare cu privire la implementarea de achiziții sustenabile va contribui la încurajarea achizitorilor din mediul privat să se orienteze către utilizarea crescută a acestei strategii. Astfel, înainte de a propune soluții pentru stabilirea unei politici de achiziții sustenabile, acest ghid oferă elementele necesare pentru a constitui o bază și un limbaj comun. Fiecare destinatar al Ghidului va putea identifica, în funcție de activitatea sa, informațiile necesare pentru consolidarea propriei înțelegeri a domeniului de aplicabilitate a acestui Ghid. Astfel, în secțiunile care urmează, se vor puncta principalele concepte ce se subsumează unei strategii de dezvoltare sustenabile; este prezentat contextul socio-politic, legislativ și economic; sunt exemplificate principalele avantaje ale implementării unei strategii de dezvoltare sustenabilă la nivelul companiilor; sunt prezentate câteva exemple practice privind politicile de sustenabilitate din diverse sectoare de activitate; și, în final, sunt identificate exemple de criterii de care companiile pot ține seama atunci când selectează partenerii de afaceri, respectiv când achiziționează bunurile sau serviciile necesare derulării activității de business.

Proiect derulat de:

Context socio-politic, legislativ și economic

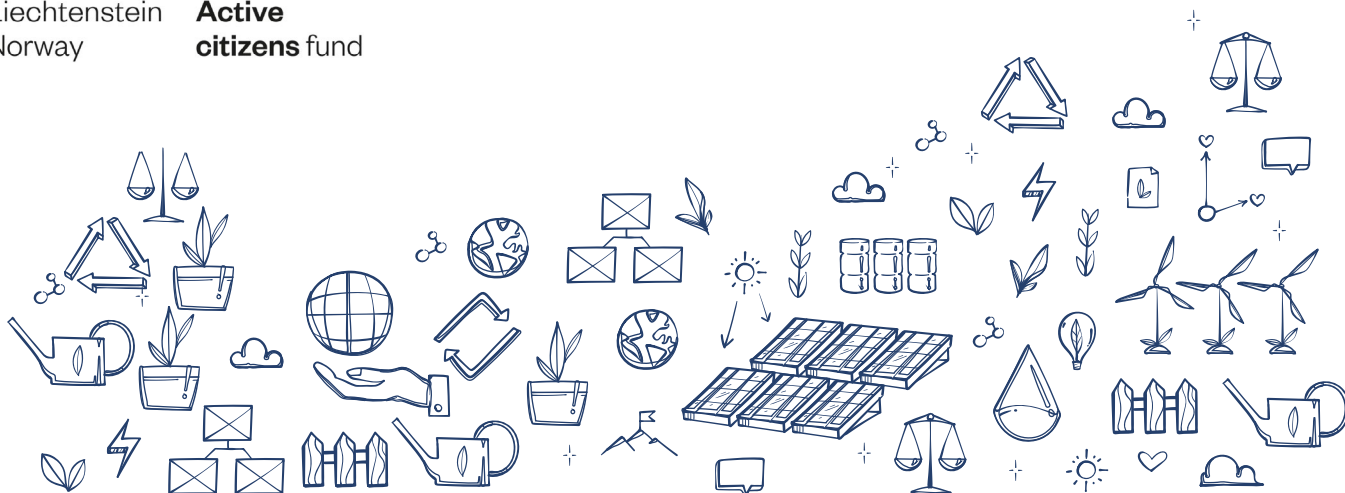
Dezvoltarea sustenabilă se bazează pe trei piloni principali: economic, social și de mediu, așa cum au fost aceștia inițial menționați în cadrul **Conferinței de la Stockholm** din 1972¹ (urmare a căreia s-a conturat Programul ONU pentru mediu prin adoptarea unei Declarații privind protecția mediului), reluați și detaliați ulterior în Raportul Comisiei Brundtland și, în sfârșit, confirmați prin textul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Cei trei piloni mai sus amintiți au fost definiți inițial în **Raportul Comisiei Brundtland**² din 1987 și care se adresează atât guvernelor membre ale Organizației Națiunilor Unite și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, cât și companiilor private de la IMM-uri și până la companiile multinaționale ce au potențialul și resursele necesare pentru a implementa schimbarea. Astfel: echitatea socială a fost definită prin raportare la statele aflate în curs de dezvoltare și care trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării; creșterea economică a fost definită prin raportare la nivelul țărilor în curs de dezvoltare pentru a sprijini măsurile luate de acestea în vederea apropierei de calitatea vieții din țările dezvoltate; iar sustenabilitatea de mediu a fost definită prin referire la nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte afacerile și să fie folosite tehnologiile³. Raportul Comisiei Brundtland a fost prima declarație la nivel mondial prin care s-a atras atenția că o creștere economică iresponsabilă poate conduce la rezultate devastatoare, respectiv la depășirea limitelor resurselor naturale și la un dezechilibru ecologic major la nivel planetar, și că doar printr-o abordare integrată a celor trei direcții de acțiune – socială, economică și de mediu – se poate asigura dezvoltarea durabilă și un viitor comun pe plan global.

1 Stockholm Conference (1972), United Nations Conference on the Human Environment, June 5-16, <https://www.un.org/en/conferences/environment/stockholm1972>

2 World Commission on Environment and Development (WCED), Brundtland Report (1987), [1987: Brundtland Report \(admin.ch\)](#)

3 [Strategia-națională-pentru-dezvoltarea-durabilă-a-României-2030.pdf \(edu.ro\)](#)

Acest manifest a fost reluat în cadrul primului **Summit al Națiunilor Unite pentru mediu și dezvoltare** ținut la Rio, în anul 1992⁴, prin care s-a militat pentru crearea unei sinergii între creștere economică durabilă și, respectiv, bunăstare socială. Abordarea a fost reconfirmată în cadrul Summit-ului Mileniului din anul 2000, prin care s-a ratificat Declarația Mileniului, primul document cadru la nivel internațional pentru combaterea sărăciei, a foametei, a bolilor și inegalităților la nivel mondial⁵ și, ulterior, prin Conferința ONU privind Dezvoltarea Durabilă Rio+20, din 2012⁶, evenimente ce au întărit și reconfirmat importanța celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – social, economic și de mediu.

Prin semnarea Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene în vederea aderării României la Uniunea europeană, precum și a altor documente programatice adoptate în perioada de preaderare, România și-a luat angajamentul de a implementa și promova principiile dezvoltării durabile. De asemenea, România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cei trei piloni ai dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale.

Pe plan național, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a fost revizuită în acest sens, punând accent pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor, pe politicile de dezvoltare și pe eradicarea sărăciei.

4 În cadrul acestui eveniment, a fost semnată Declarația de la Rio (Rio Declaration on Environment and Development (1992), <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>) și, respectiv, Agenda 21 – un document de politică publică globală, prin care au dezvoltat teme de mediu în beneficiul social și anume: calitatea vieții, utilizarea resurselor naturale, protecția bunurilor globale, managementul comunităților umane și creșterea economică (United Nations Conference on Sustainable Development, Rio 1992 & Agenda 21, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>).

5 Millennium Summit (2000), <https://www.un.org/en/conferences/environment/newyork2000>

6 United Nations Conference on Sustainable Development, Rio+20 (2002), <https://sustainabledevelopment.un.org/rio20.html>

UE s-a angajat să devină lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și, implicit, a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă⁷. În conformitate cu noua abordare strategică a achizițiilor publice a Comisiei Europene, Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European au adoptat în 2014 **directive** care au vizat simplificarea procedurilor de achiziții publice și flexibilizarea acestora, înlocuind vechile directive din 2004, adoptând în ultimii ani și alte documente strategice pentru promovarea GPP (green public procurement).

⁷ COM(2016) 739 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions “Next steps for a sustainable European future European action for sustainability”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0739>

Deși la nivel european, Comisia Europeană a stabilit criteriile pentru achiziții verzi (având caracter de recomandare) pentru 19 categorii de produse, servicii și lucrări, în România aplicarea achizițiilor publice verzi este obligatorie doar pentru 6 categorii de produse și servicii - *hârtie de copiat și hârtie grafică, mobilier nou de interior și de exterior, servicii de renovare/recondiționare a mobilierului și servicii de colectare și reutilizare a stocului de mobilier aflat la sfârșitul ciclului de viață, alimente și servicii de catering, autovehicule pentru transport, produse și servicii de curățenie, echipamente IT de birou* - stabilite prin Ghidul privind achizițiile publice verzi din 2018 (Ordinul nr. 1068/1652/2018 din 4 octombrie 2018 pentru aprobarea Ghidului de achiziții publice verzi care cuprinde cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupe de produse și servicii ce se solicită la nivelul caietelor de sarcini), și doar pentru autoritățile publice. Prin urmare, actul normativ mai sus enunțat nu se aplică mediului privat.

În decembrie 2019, la nivel european a fost publicat **Pactul Verde European**, poate cel mai important document de politică publică de mediu actuală, reprezentând noua strategie de creștere a UE. Pactul Verde European cuprinde un pachet de inițiative în materie de politici publice care urmărește să plaseze UE pe calea către o **tranziție verde**, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatică până în 2050⁸. Documentul se află în strânsă conexiune cu o serie de inițiative legislative și non-legislative din domenii multiple, precum mediu, schimbări climatice, energie, industrie, transporturi, agricultură, digitalizare și sectorul financiar, toate aceste domenii fiind strâns intercorelate:

- **Pregătiți pentru 55⁹** – transformarea obiectivelor climatice în legislație
- **Legea europeană a climei¹⁰** - reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră în UE cu cel puțin 55% până în 2030
- **Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice** - UE devine o societate rezilientă la schimbările climatice și pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice până în 2050¹¹
- **Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030¹²** - contribuie la refacerea biodiversității Europei până în 2030
- **Strategia „De la fermă la consumator”¹³** - contribuie la realizarea de către UE a neutralității climatice până în 2050, prin reorientarea actualului sistem alimentar al UE către un model durabil

8 [Pactul verde european - Consilium \(europa.eu\)](#)

9 [Pregătiți pentru 55” - Planul UE pentru o tranziție verde - Consilium \(europa.eu\)](#)

10 [Legea europeană a climei: Consiliul și Parlamentul ajung la un acord provizoriu - Consilium \(europa.eu\)](#)

11 [Consiliul aprobă o nouă strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice - Consilium \(europa.eu\)](#)

12 [Biodiversitatea: cum protejează UE natura - Consilium \(europa.eu\)](#)

13 [De la fermă la consumator - Consilium \(europa.eu\)](#)

- **Strategia industrială pentru Europa¹⁴** - sprijină industria în rolul său de accelerator și catalizator al schimbării, inovării și creșterii economice
- **Planul de acțiune pentru economia circulară¹⁵** – promovează decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor și trecerea la sisteme circulare în cea ce privește producția și consumul
- **Bateriile și deșeurile de baterii¹⁶** – promovează abordarea întregului ciclu de viață al bateriilor, de la procesul de producție la cerințele de proiectare, precum și la „a doua viață”, reciclarea și încorporarea conținutului reciclat în baterii noi
- **O tranziție justă¹⁷** – pentru realizării neutralității climatice până în 2050
- **Energie curată, accesibilă ca preț și sigură¹⁸** - susține decarbonizarea sectorului energetic
- **Strategia UE pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice¹⁹** – promovează sustenabilitatea în sectorul substanțelor chimice
- **Strategia UE pentru păduri și importurile care nu implică defrișări²⁰** – direct legată de eforturile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030

Ulterior, la data de 4 martie 2020, Comisia Europeană a publicat propunerea de Regulament privind stabilirea cadrului pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică și modificarea Regulamentului (UE) 2018/1999 – Climate Law. Regulamentul reprezintă elementul principal care derivă din Pactul Verde European, fiind actul legislativ european care consacră obiectivul atingerii neutralității climatice până în 2050. În aceeași direcție, Comisia Europeană a adoptat un nou *Plan de acțiune pentru economia circulară²¹*, având în vedere ciclul de viață al produselor și materialelor, asigurând utilizarea durabilă a resurselor în sectoarele care consumă cele mai multe resurse, precum industria textilă, industria construcțiilor, industria echipamentelor electronice și cea a materialelor plastice.

14 [Politica industrială a UE - Consilium \(europa.eu\)](#)

15 [Consiliul aprobă concluzii pe tema „Pentru o redresare circulară și verde” - Consilium \(europa.eu\)](#)

16 COM (2020) 798 - Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council concerning batteries and waste batteries, repealing Directive 2006/66/EC and amending Regulation (EU) No 2019/1020, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13944-2020-INIT/en/pdf>

17 [Neutralitatea climatică: Consiliul adoptă Fondul pentru o tranziție justă - Consilium \(europa.eu\)](#)

18 [Energie curată - Consilium \(europa.eu\)](#)

19 [Consiliul aprobă concluzii privind Strategia UE pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice - Consilium \(europa.eu\)](#)

20 [Consiliul adoptă concluzii privind noua Strategie a UE pentru păduri pentru 2030 - Consilium \(europa.eu\)](#)

21 COM (2020) 98 - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Un nou Plan de acțiune privind economia circulară pentru o Europă mai curată și mai competitivă, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

Din perspectivă socială, la 9 decembrie 2021, Comisia Europeană a adoptat un nou **plan de acțiune privind economia socială**²². Prin planul de acțiune, Comisia a propus măsuri concrete pentru a contribui la mobilizarea întregului potențial al economiei sociale, bazându-se pe rezultatele Inițiativei în domeniul afacerilor sociale din 2011 și ale Inițiativei de lansare și extindere din 2016. Pandemia Covid-19 a justificat trecerea la un model economic și social echitabil, durabil și rezilient. Scopul planului de acțiune este de a spori investițiile sociale, de a sprijini actorii economiei sociale și întreprinderile sociale să înceapă, să extindă, să inoveze și să creeze locuri de muncă, printr-o serie de inițiative în următoarele trei domenii: crearea condițiilor-cadru potrivite pentru ca economia socială să prospere, deschiderea de oportunități și sprijin pentru consolidarea capacităților, sporirea recunoașterii economiei sociale și a potențialului acesteia²³.

La nivel național, reglementarea sectorului de economie socială se realizează prin Legea 219/2015, potrivit căreia economia socială este definită drept *„ansamblul activităților private cu caracter economic și social, servind interesul general, interesele unei colectivități și/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creșterea incluziunii sociale și/sau furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări.”*²⁴

La finalul anului 2022, a fost adoptată **Directiva de raportare a sustenabilității corporative** (*corporate sustainability reporting directive - CSRD*)²⁵. Potrivit acestui act normativ, companiile vor fi nevoite să raporteze și să publice informații detaliate cu privire la aspecte ce țin de politica lor de sustenabilitate, și care vizează cei trei piloni pe care se bazează conceptul de dezvoltare sustenabilă după cum urmează:

- **Protecția mediului:** cuantificarea impactului pe care activitatea companiei o are asupra mediului înconjurător, prin consumul de resurse și emisiile generate și măsurile luate de companie pentru a reduce riscul asociat acestui impact;
- **Răspundere socială:** prezentarea și explicarea valorilor companiei și a relațiilor acesteia, cu accent pe teme ce includ sănătatea și securitatea în muncă, politicile GDPR, diversitatea, precum și politicile adoptate în aceste domenii;
- **Practici de guvernare:** prezentarea informațiilor privind guvernanta corporativă a companiei, precum structura și diversitatea consiliului de directori, politicile de prevenire a corupției, fraudei și luării de mită.

22 COM (2021) 778 - Comunicare a Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor, Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0778&from=EN>

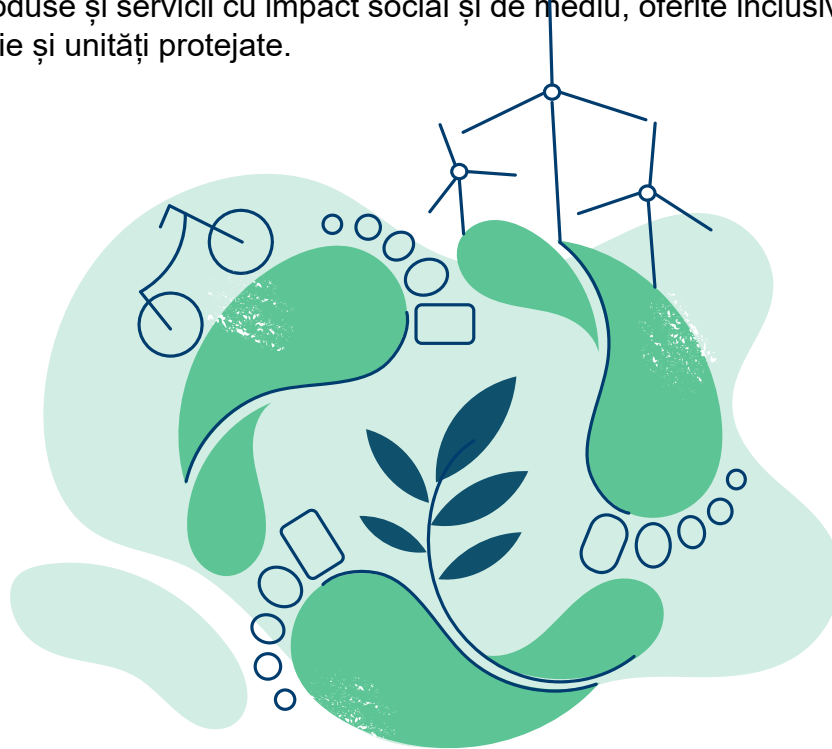
23 [Social Economy Action Plan - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0778&from=EN)

24 Art. 2 alin (1) din Legea 219/2015.

25 [Consiliul dă undă verde finală Directivei privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea - Consiliul \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0778&from=EN)

Noile reguli de raportare se vor aplica tuturor companiilor mari și tuturor companiilor listate pe piețele reglementate, întreprinderilor mici și mijlocii care îndeplinesc anumite condiții²⁶, precum și întreprinderile din afara Uniunii Europene având cifra de afaceri netă de peste 150 mil. de Euro în UE și cel puțin o sucursală sau o filială în Uniunea Europeană. Directiva mai sus menționată a fost promovată prin Pactul Verde European, avându-se în vedere uniformizarea raportării politicilor de sustenabilitate ale companiilor la nivel european. Astfel, noile norme presupun cerințe de raportare mai detaliate și vizează promovarea unei abordări sustenabile crescute în rândul operatorilor economici, identificarea riscurilor asociate acestui domeniu, precum și creșterea încrederii investitorilor și consumatorilor în aceste companii.

Prin urmare, având în vedere aceste considerații preliminare, prezentul Ghid își propune să expună și să clarifice, în baza cadrului legislativ existent și a studiilor de piață disponibile, conceptele ce se subsumează noțiunii generale de achiziții sustenabile, exemple practice pentru realizarea de achiziții sustenabile bazate pe utilizarea de criterii ESG și beneficiile achizițiilor de produse și servicii cu impact social și de mediu, oferite inclusiv de întreprinderile sociale de inserție și unități protejate.

²⁶ IMM-urile vizate include întreprinderi medii – între 50 și 249 angajați, cu o cifră de afaceri între 8 și 40 milioane Euro și active între 4 și 20 milioane Euro și întreprinderi mici – între 10 și 49 de angajați, cu o cifră de afaceri între 700.000 și 8 milioane Euro și active între 350.000 și 4 milioane Euro.

Definiții și concepte

Achiziții ecologice

Un proces prin care achizitorii caută să achiziționeze bunuri, servicii și lucrări cu un impact de mediu redus de-a lungul întregului ciclu de viață al acestora față de alte bunuri, servicii și lucrări cu aceeași funcție principală²⁷.

Achiziții sustenabile

Au în vedere achiziționarea de produse, servicii și lucrări prin care se obține valoare contra preț raportat la costul pe ciclu de viață al produsului, generând astfel beneficii nu doar pentru achizitor, dar și pentru mediu, societate și economie²⁸. Deși cele două concepte, achiziții ecologice și achiziții sustenabile, sunt folosite interschimbabil, achizițiile ecologice iau în considerare, în principal, impactul asupra mediului în procesul decizional, pe când achizițiile sustenabile au în vedere toate aspectele ce țin de sustenabilitate.

Costul pe ciclu de viață

Înseamnă costul real al achiziției, luând în considerare prețul și toate costurile aferente livrării și punerii în funcționare, costul de funcționare, costul de menținere și reparație și costul de eliminare. Costul ciclului de viață permite o evaluare mai realistă a costului total de achiziție al oricărui produs, de exemplu, prin punerea în balanță a consumului de combustibil atunci când vehiculele sunt achiziționate²⁹.

²⁷ COM(2008) 400 - Comunicarea Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor, Achiziții publice pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0400&from=EN>

²⁸ ICLEI – Local Governments for Sustainability, European Secretariat, The Procura+ Manual. A Guide to Implementing Sustainable Procurement, 3rd Edition, p. 8. https://procuraplus.org/fileadmin/user_upload/Manual/ManualProcura_online_version_new_logo.pdf

²⁹ ICLEI – Local Governments for Sustainability, European Secretariat, The Procura+ Manual. A Guide to Implementing Sustainable Procurement, 3rd Edition, p. 12 și 72 https://procuraplus.org/fileadmin/user_upload/Manual/ManualProcura_online_version_new_logo.pdf

Responsabilitatea extinsă a producătorului (Extended producer responsibility, EPR)

O abordare a politicii de mediu prin care producătorii preiau responsabilitatea financiară și/sau organizatorică pentru colectarea sau preluarea de mărfuri utilizate, precum și sortarea și tratarea acestora pentru reciclare³⁰.

Economie circulară

Reprezintă un model de producție și consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil. Astfel, se prelungește ciclul de viață al produselor (valoare și utilizare)³¹. Într-o economie circulară, valoarea produselor, materialelor și resurselor este menținută în circuitul economic cât mai mult timp posibil, iar generarea de deșeuri este minimizată.

Conceptul de economie circulară se opune celui de *economie liniară*, modelul tradițional de producție și consum în care materiile prime sunt colectate și transformate în produse pe care consumatorii le folosesc până la aruncarea lor ca deșeuri, fără a se preocupa de amprenta lor ecologică și de consecințe, prioritizând profitul în detrimentul durabilității³².

Economie socială

Reprezintă ansamblul activităților private cu caracter economic și social, răspunzând interesului general, intereselor unei colectivități și/sau intereselor personale nepatrimoniale, prin creșterea incluziunii sociale și/sau furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări³³.

30 European Parliament, Briefing January 2016, Closing the loop. New circular economy package, p. 2, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573899/EPRS_BRI%282016%29573899_EN.pdf

31 *Economia circulară: definiție, importanță și beneficii - Actualitate - Parlamentul european*

32 European Parliament, Briefing January 2016, Closing the loop. New circular economy package, p. 1, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573899/EPRS_BRI%282016%29573899_EN.pdf

33 Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 219/2015 privind economia socială

Întreprindere socială

Este o persoană juridică de drept privat care are scopul de a servi interesul general, interesele unei colectivități și/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupului vulnerabil și/sau producerea și furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări, care deține un atestat de întreprindere socială și care reinvestește 90% din profit în activități cu scop social³⁴.

Întreprindere socială de inserție

Este întreprinderea socială care:

- A.** are cel puțin 30% din personalul angajat sau membrii cooperatori aparținând grupului vulnerabil. Timpul de lucru cumulat al angajaților din grupuri vulnerabile trebuie să reprezinte cel puțin 30% din totalul timpului de muncă al tuturor angajaților;
- B.** are ca scop lupta împotriva excluziunii, discriminărilor și șomajului prin inserția socio-profesională a persoanelor defavorizate.

Întreprinderile sociale de inserție au obligația de a asigura, pentru persoanele angajate, care fac parte din grupul vulnerabil, măsuri de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială, precum: informare și consiliere profesională, acces la formare profesională, îndrumare pe parcursul procesului de integrare socioprofesională, adaptarea și accesibilizarea locului de muncă la capacitatea persoanei, alte măsuri de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială³⁵.

Impact social

Reprezintă consecințele care rezultă din activitatea unei organizații (schimbări, beneficii, învățare și/sau alte efecte, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt)³⁶.

³⁴ Art. 6 alin. (1) lit. f coroborat cu art. 2 alin. (1) din Legea nr. 219/2015 privind economia socială

³⁵ Art. 10 alin. (1) și art. 11 din Legea 219/2015 privind economia socială

³⁶ Art. 6 alin. (1) lit. d din Legea 219/2015 privind economia socială

Grup vulnerabil

Desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială³⁷, inclusiv lucrătorii defavorizați, definiți de Regulamentul (UE) Nr. 651/2014 al Comisiei Europene de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat³⁸.

Unitate protejată autorizată

Este o entitate de drept public sau privat, cu gestiune proprie, în cadrul căreia sunt angajate minimum 3 persoane cu handicap, care reprezintă cel puțin 30% din numărul total al angajaților, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților, precum și orice formă de organizare, potrivit legii, aleasă pentru desfășurarea unei activități economice de către o persoană fizică deținătoare a unui certificat de încadrare în grad de handicap³⁹.

³⁷ Art. 6 lit. p din Legea 292/2011 a asistenței sociale

³⁸ Lucrător defavorizat înseamnă orice persoană care: (a) nu a avut un loc de muncă stabil remunerat în ultimele 6 luni; sau (b) are vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani; sau (c) nu a absolvit o formă de învățământ liceal sau nu deține o calificare profesională (Clasificarea Internațională Standard a Educației 3) sau se află în primii doi ani de la absolvirea unui ciclu de învățământ cu frecvență și nu a avut încă niciun loc de muncă stabil remunerat; sau (d) are vârsta de peste 50 de ani; sau (e) trăiește singur, având în întreținerea sa una sau mai multe persoane; sau (f) lucrează într-un sector sau profesie într-un stat membru în care dezechilibrul repartizării posturilor între bărbați și femei este cel puțin cu 25 % mai mare decât media națională a dezechilibrului repartizării posturilor între bărbați și femei în toate sectoarele economice în statul membru respectiv și aparține sexului subreprezentat; sau (g) este membru al unei minorități etnice dintr-un stat membru și are nevoie să își dezvolte competențele lingvistice, formarea profesională sau experiența în muncă pentru a-și spori șansele de a obține un loc de muncă stabil.

³⁹ Art. 5 p. 29 din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată

Criterii ESG (Environmental, Social, Governance)

Reprezintă aspecte ale activităților operaționale ale companiilor care au un impact asupra mediului și a oamenilor (clienți, angajați, furnizori și alții) și se referă la modalitatea în care o companie își desfășoară activitățile de business (guvernanța corporativă). În funcție de categorie, criteriile ESG pot fi măsurate astfel:

Mediu (Environment)

- Emisii de gaze cu efect de seră
- Managementul apei și apelor uzate
- Impactul asupra calității aerului
- Producerea și eliminarea altor deșeuri

Oameni și societate (Social)

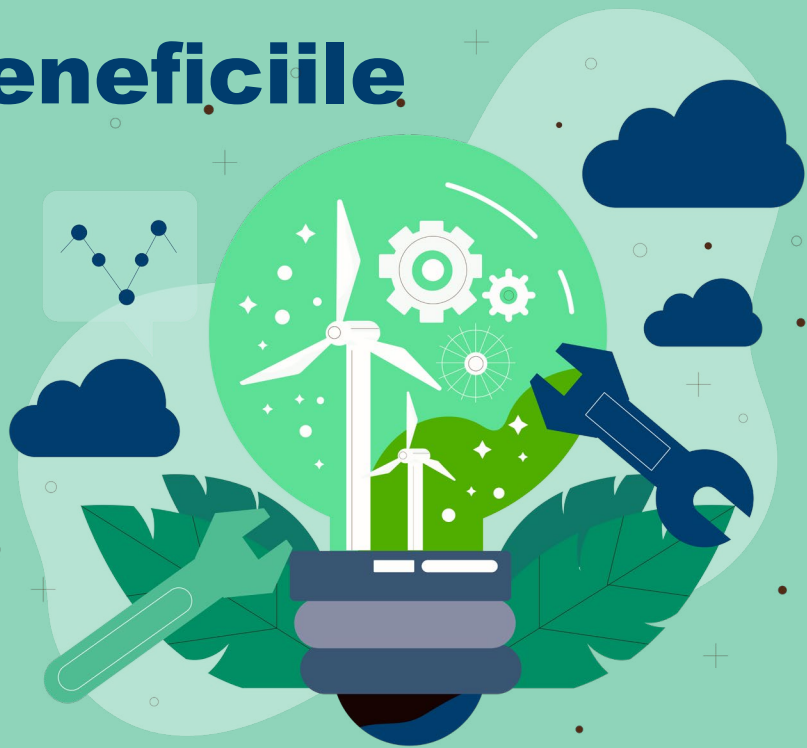
- Implicarea angajaților
- Diversitate, echitate și incluziune
- Securitatea datelor cu caracter personal
- Drepturile omului
- Impactul asupra comunității
- Sănătatea și siguranța angajaților

Guvernanță (Governance)

- Etică în afaceri
- Comportamentul competitiv
- Diversitatea și structura consiliului
- Administrativ
- Remunerarea executivului
- Managementul intern al riscului
- Managementul riscului sistemic⁴⁰

40 Stănescu, Ciprian (2022) Ce sunt criteriile ESG și de ce sunt importante pentru companii?, [https://green.start-up.ro/ro/ce-sunt-criteriile-esg-si-de-ce-sunt-importante-pentru-companii/#:~:text=Criteriile%20ESG%20%2D%20Environmental%2C%20Social%2C.activit%C4%83%C8%9Bile%20de%20business%20\(guvern%C8%9Ba%20corporativ%C4%83\)](https://green.start-up.ro/ro/ce-sunt-criteriile-esg-si-de-ce-sunt-importante-pentru-companii/#:~:text=Criteriile%20ESG%20%2D%20Environmental%2C%20Social%2C.activit%C4%83%C8%9Bile%20de%20business%20(guvern%C8%9Ba%20corporativ%C4%83))

Impactul și beneficiile dezvoltării și promovării achizițiilor sustenabile în mediul privat

Implementarea unei politici de dezvoltare sustenabilă presupune și include derularea de procese de achiziții sustenabile în vederea selectării furnizorilor de produse, servicii și lucrări necesare operatorilor economici privați pentru desfășurarea activității de business. Prin derularea de achiziții sustenabile, companiile se asigură că produsele și serviciile achiziționate aduc un plus de valoare din perspectiva luării în considerare a costurilor pe ciclu de viață al acestora și generează beneficii nu doar pentru companiile achizitoare, ci și pentru mediul înconjurător, economie și comunitatea locală. De asemenea, o astfel de abordare presupune o viziune pe termen mediu și lung, care ia în calcul impactul proceselor de achiziții derulate. Achizițiile sustenabile sunt definite ca un proces prin care achizitorii, atunci când achiziționează bunuri, servicii sau lucrări, urmăresc să asigure un echilibru între cei trei piloni ai dezvoltării durabile și sustenabile, respectiv economie, societate și mediu⁴¹.

41 Acești piloni reprezintă baza Strategiei Europa 2030 și a celor 17 Obiective de Dezvoltare Sustenabilă incluși în această strategie. A se vedea și Comunicarea Comisiei privind Achizițiile publice verzi și sustenabile, disponibilă aici: https://ec.europa.eu/environment/gpp/versus_en.htm.

Cu alte cuvinte, achizițiile sustenabile reprezintă instrumente strategice atât pentru sectorul public, cât și pentru sectorul privat, pentru a reflecta obiectivele acestora din perspectiva reducerii impactului asupra mediului, utilizării eficiente a resurselor, responsabilității sociale sau a rezilienței economice.

Din perspectivă economico-socială, implementarea și derularea unor procese de achiziție sustenabile poate avea ca efect: crearea unei baze de furnizori diversă, promovarea condițiilor de muncă corecte și condiții de aprovizionare ce urmează criterii etice, promovarea oportunităților de formare profesională și asigurarea de beneficii pentru comunitate, crearea de noi locuri de muncă, precum și crearea de oportunități de business pentru IMM-uri, întreprinderi sociale, întreprinderi sociale de inserție sau unități protejate autorizate. O astfel de abordare poate fi transpusă în derularea de achiziții ce pot viza produse și/sau servicii de bază (e.g., computere, cafea, produse alimentare, produse de ambalare și etichetare, servicii de catering, materiale publicitare, servicii de logistică, servicii de arhivare, servicii de print) sau chiar în stabilirea unei politici la nivel de companie cu privire la modalitatea de selectare a furnizorilor prin stabilirea unor criterii care să vizeze cele 3 componente mai sus amintite.

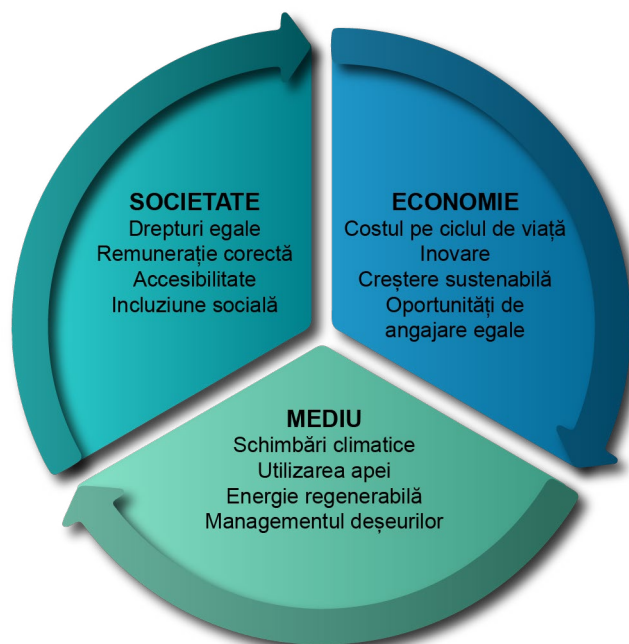

Figura nr.1 - Impactul achizițiilor sustenabile⁴²

În orice caz, implementarea unei politici de achiziții sustenabile la nivel de companie generează multiple beneficii organizaționale⁴³, printre care:

- confirmarea angajamentului privind politica de sustenabilitate de la cel mai înalt nivel al organizației;
- creionarea unei abordări clare și a unui limbaj comun care va fi apreciat de partenerii de business (e.g., furnizori);
- intercorelarea politicii de achiziții sustenabile cu alte obiective și politici organizaționale, precum și cu priorități și politici importante naționale sau locale;
- dezvoltarea funcțiilor de sprijin, cum ar fi programe de formare, îndrumare și proceduri standard de achiziție, monitorizarea regulată a politicii de achiziții și asigurarea îmbunătățirii constante a acesteia.

⁴² Redactarea acestei secțiuni a Ghidului se bazează pe [Procura+ | MANUAL \(procuraplus.org\)](https://procura+.europa.eu/procurement/procurement-plus)

⁴³ Ibid. 42.

Mai departe, companiile care implementează o politică internă privind derularea de achiziții sustenabile pot înregistra o serie de beneficii ce se pot dovedi de ajutor în special din perspectiva noilor obligații de raportare stabilite de Directiva de raportare a sustenabilității corporative. Printre aceste beneficii⁴⁴ enumerăm:

1. Atingerea obiectivelor în materie de sustenabilitate de mediu: achizițiile anumitor produse, lucrări sau servicii pot avea un impact important asupra mediului. Astfel, în ceea ce privește, de exemplu achiziția de energie, servicii de transport, lucrări de construcție sau produse alimentare, acestea pot avea o amprentă de carbon semnificativă, fără ca generarea de gaze cu efect de seră să fie neglijabilă. Resursele naturale (e.g., apă, energie, combustibili fosili) se traduc în costuri de achiziție semnificative. Adresarea timpurie a acestor aspecte pe lanțul de aprovizionare poate face diferența. Astfel, companiile pot implementa strategii de achiziție sustenabile prin care să asigure selectarea furnizorilor pe baze de criterii de selecție ce iau în calcul comportamentul de business al acestora din urmă din perspectiva impactului activității acestora asupra mediului și punctarea suplimentară a acelor furnizori care au implementat o strategie de business bazată pe modelul economiei circulare și/sau care implementează abordarea bazată pe Responsabilitatea extinsă a producătorului (în engleză: Extended Producer responsibility, EPR) și/sau care au implementat un anumit standard în domeniu. În acest sens, ANAP a colaborat cu Asociația Română de Standardizare pentru elaborarea unui **Îndrumar pentru formularea criteriilor legate de standarde în documentațiile de atribuire**⁴⁵, care include sugestii practice în formularea cerințelor de management de mediu, care poate reprezenta o bună sursă de exemple ce pot fi preluate și de către companiile private.

Printr-o abordare conformă cu cele de mai sus se promovează conservarea, reutilizarea și gestionarea responsabilă a resurselor prime și se încurajează folosirea materialelor reciclabile sau reciclate acolo unde este posibil, contribuind totodată la reducerea cantităților de deșeuri.

⁴⁴ Ibid. 42.

⁴⁵ Asociația de Standardizare din România - ASRO (2019) *Îndrumar metodologic pentru formularea criteriilor legate de standarde în documentațiile de atribuire*, http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2019/08/Indrumar-ANAP-final_august2019.pdf

2. Atingerea obiectivelor de sustenabilitate socială: companiile, prin comportamentul lor de business, au puterea de a influența ocuparea forței de muncă, precum și condițiile de muncă în comunitățile locale în care își desfășoară activitatea. Promovarea, prin politicile interne, a conceptului de comerț echitabil (în engleză: *fair trade*) și a standardelor promovate prin Convențiile Organizației Internaționale a Muncii⁴⁶ au menirea de a contribui la asigurarea de relații comerciale echitabile și condiții de muncă mai sigure. Mai mult decât atât, rolul pe care îl poate juca o politică sustenabilă în valorificarea potențialului economiei sociale și în rezolvarea problemelor sociale este incontestabil. Și în acest caz, companiile pot implementa strategii de achiziție sustenabile prin care să asigure selectarea furnizorilor pe baze de criterii de selecție ce iau în calcul dimensiunea socială prin:

- introducerea de criterii de incluziune socială în contractele semnate cu furnizorii. Astfel de criterii pot viza, de exemplu, angajarea șomerilor, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor provenind din medii defavorizate, a lucrătorilor defavorizați, a tinerilor solicitanți de locuri de muncă pentru prima dată sau desfășurarea de proiecte sociale; și/sau
- promovarea achizițiilor de la furnizori de tipul unităților protejate autorizate⁴⁷, întreprinderilor sociale și întreprinderilor sociale de inserție⁴⁸.

Scopul principal al unei astfel de abordări este de a înlocui măsurile pasive (prestațiile sociale) cu măsuri active (formare profesională, acompaniere pe piața forței de muncă, angajare).

De asemenea, o altă abordare ce poate fi implementată de către companii în atingerea obiectivelor de sustenabilitate socială este atribuirea contractelor și selectarea furnizorilor pentru anumite categorii de produse și servicii din rândul întreprinderilor sociale, a întreprinderilor sociale de inserție sau a unităților protejate autorizate. Domeniile de activitate a acestor entități sunt extrem de diversificate, incluzând atât activitate de producție (confecții metalice, fabricarea ambalajelor de carton, fabricarea articolelor textile, confecționare decorațiuni și obiecte artizanale etc.), cât și prestare de servicii (contabilitate, secretariat, arhivare, tipografie, organizare evenimente, activități în domeniul IT etc.). Anexa 1 la prezentul Ghid identifică principalii actori din sfera întreprinderilor sociale, a întreprinderilor sociale de inserție sau a unităților protejate autorizate, cu indicarea obiectului de activitate și a surselor pentru obținerea de informații suplimentare.

⁴⁶ [Convențiile Organizației Internaționale a Muncii ratificate de România \(mmuncii.ro\)](http://mmuncii.ro)

⁴⁷ [Unități Protejate Autorizate – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități \(gov.ro\)](http://gov.ro)

⁴⁸ [Registrul național de evidență a întreprinderilor sociale - date la zi! - Fundația "Alături de Voi" România, Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale](#)

3. Asigurarea eficienței financiare / utilizarea eficientă a resurselor financiare: de multe ori, în practică, percepția generală este că derularea de achiziții sustenabile bazate pe o abordare consecventă cu conceptul de economie circulară implică costuri mai ridicate comparativ cu implementarea unor politici de achiziție ce se bazează pe conceptul de economie liniară. În realitate, această percepție este un mit, de cele mai multe ori, diferența de cost fiind nesemnificativă. Mai mult, chiar dacă costurile inițiale de achiziție sunt mai mari, economiile de energie, apă sau deșeuri realizate pe termen mediu și lung se traduc în economii financiare semnificative⁴⁹. În acest sens, companiile pot introduce cerințe minime la nivelul caietelor de sarcini privind produsele achiziționate traduse în utilizarea de etichete ecologice⁵⁰, în anumite cerințe de eficiență energetică sau în anumite cerințe legate de ambalarea produselor în ambalaje din materiale reciclate sau reciclabile, precum și criterii de calificare pentru furnizori, referitoare la implementarea unor sisteme de asigurare a calității sau a unor standarde de management de mediu.

În plus, politica de sustenabilitate de la nivelul companiilor poate prevedea și alte modalități de a înregistra economii, prin promovarea împărțirii resurselor cu alte companii din același grup sau, de exemplu prin reciclarea resurselor utilizate. În acest sens, de exemplu, o importantă companie din industria serviciilor financiare implementează, începând cu anul 2023, o politică potrivit căreia va colecta toate panourile publicitare proprii folosite în outdoor, pentru a fi reutilizate creativ ca produse promoționale⁵¹.

4. Creșterea reputației organizaționale și oportunități de business noi: societatea în general devine din ce în ce mai conștientă de provocările majore cu care se confruntă pe scară largă. În acest context, se poate exercita o presiune socială destul de puternică atât asupra statului, cât și asupra mediului privat pentru abordarea unor practici de business prietenoase cu mediul și sustenabile din punct de vedere social. Comportamentele de business orientate exclusiv pe înregistrarea de profit în detrimentul mediului și a societății sunt pedepsite și multe business-uri se văd nevoite să iasă de pe piață. În acest context, abordarea și implementarea unei strategii de business întemeiată pe o abordare sustenabilă poate fi premiată de societate în ansamblul său, dar și de parteneri de business care îmbrățișează o abordare similară, fie că vin din mediul privat sau din cel public.

49 [GPP 2020, Joint Procurement of energy efficient Desktop-PCs and Displays](#)

50 [EU Ecolabel: Ecolabel Products - European Commission \(europa.eu\)](#)

51 [ING Bank va colecta toate panourile publicitare proprii, în scopul reutilizării creative începând din 2023 - Revista Biz - prima revistă de afaceri din România.](#)

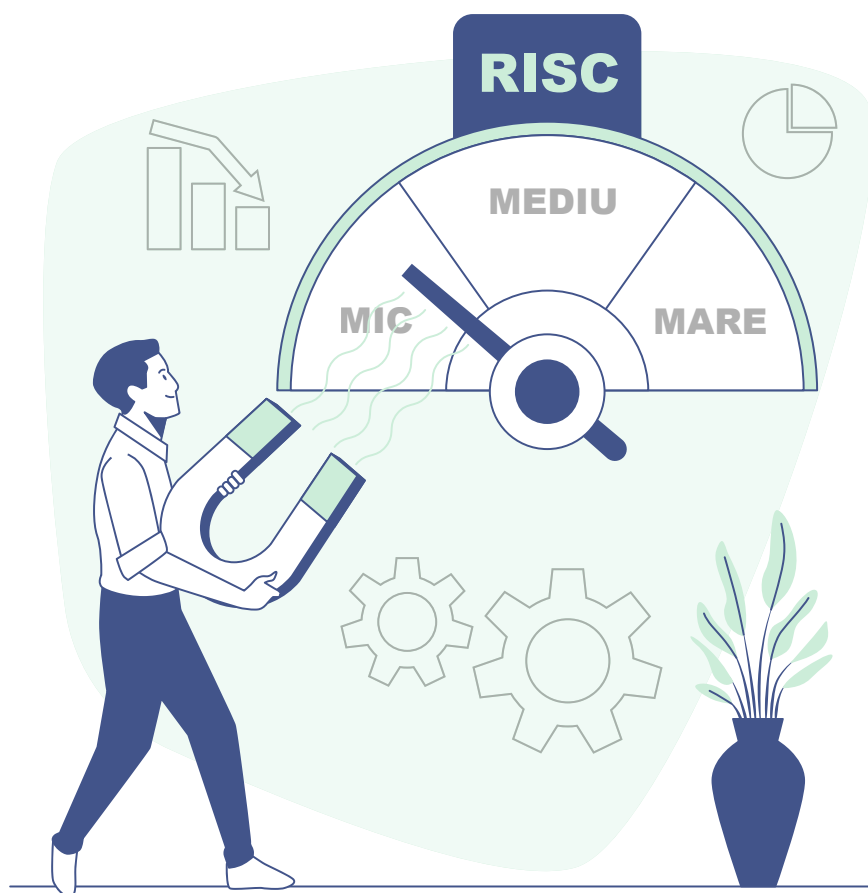
4. Cu alte cuvinte, recunoașterea și capitalizarea unor abordări sustenabile din perspectiva impactului asupra mediului și din perspectivă socială funcționează în ambele sensuri, atât dinspre companii în selectarea furnizorilor, cât și invers, din perspectiva furnizorilor și, mai ales, din perspectiva sectorului public care își selectează furnizorii de produse, prestatorii de servicii sau executanții de lucrări din mediul privat, preferând și punctând în plus un comportament de business sustenabil. Pe această linie de gândire, la nivelul legislației în materia achizițiilor publice, au fost inițiate și promovate o serie de acte normative ce stabilesc criterii de care autoritățile contractante vor ține seama pentru achiziția de produse din categoria celor cu impact asupra mediului pe întreg ciclul de viață. Specific, în 2018, ANAP și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor au elaborat un **Ghid privind achizițiile publice ecologice**⁵², care conține criterii minime de protecție a mediului și care ar trebui incluse în documentele achiziției pentru anumite categorii de bunuri și servicii. Pentru a asigura înțelegerea criteriilor de achiziții publice verzi pentru grupele prioritare de produse incluse în ordinul mai sus menționat, în decembrie 2019, ANAP a elaborat un **Ghid de bune practici pentru utilizarea factorilor de evaluare în achiziția de produse**⁵³. Acest document cuprinde recomandări de formulare a factorilor de evaluare ecologici, precum și exemple de cerințe și factori de evaluare cu impact bazate pe dispozițiile-cheie ale Directivei 24/2014/UE care se referă în mod specific la modalitățile de încorporare a considerațiilor sociale în procesul de achiziții publice. Mai departe, pentru a promova includerea produselor alimentare sustenabile în procedurile de achiziție, ANAP împreună cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale au aprobat **documentația standardizată de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de furnizare a fructelor, legumelor și produselor lactate și produselor de panificație în cadrul Programului pentru școli al României**⁵⁴. S-au creat astfel posibilități de dezvoltare și de extindere a pieței cu produse prietenoase cu mediul, încurajându-se totodată introducerea de criterii de calitate în achiziția alimentelor care permit luarea în considerare a celui mai bun echilibru între preț și calitate, respectiv caracteristici specifice ale D.O.P. (denumiri de origine), S.T.G. (specialități tradiționale garantate), I.G.P. (protecția indicațiilor geografice), produse ecologice certificate, amprenta de transport redusă, trasabilitatea, lanțul scurt de aprovizionare.

52 Ordinul nr. 1068/1652/2018 din 4 octombrie 2018 pentru aprobarea Ghidului de achiziții publice verzi care cuprinde cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupe de produse și servicii ce se solicită la nivelul caietelor de sarcini, <http://anap.gov.ro/web/ordinul-nr-1068-1652-2018-din-4-octombrie-2018-pentru-aprobarea-ghidului-de-achizitii-publice-verzi-care-cuprinde-cerintele-minime-privind-protectia-mediului-pentru-anumite-grupe-de-produse-si-servici/>

53 Agenția Națională pentru Achiziții Publice (2019) Ghid de bune practici pentru utilizarea factorilor de evaluare în evoluția de produse, http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/02/ghid-Catalog_factori_produce_ANAP.pdf

54 Ordinul 19/37/2018 privind aprobarea documentației standardizate de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de furnizare a fructelor, legumelor și produselor lactate și produselor de panificație în cadrul Programului pentru școli al României, <https://www.madr.ro/docs/agricultura/program-scoli-2018/OM-19-2018-documentatia-standardizata-program-scoli.pdf>

5. Reducerea riscurilor generate de derularea activității economice: legislația în materia mediului și a muncii impun numeroase obligații în sarcina companiilor incluzând, dar fără a se limita la, raportarea activităților cu impact asupra mediului și a măsurilor luate pentru limitarea acestui impact, respectarea prevederilor legale cu privire la asigurările sociale, asigurarea unui mediu de muncă sigur și incluziv, promovarea egalității de șanse etc. Un comportament de business sau organizațional care nu ține cont de aceste obligații poate conduce la aplicarea de sancțiuni financiare substanțiale, cu potențial de a afecta în mod negativ întreaga activitate a operatorului economic vizat. Implementarea unei politici bazată pe dezvoltare durabilă este menită să limiteze în mod semnificativ astfel de riscuri, fiind oportună de asemenea în contextul noilor obligații de raportare prevăzute de Directiva de raportare a sustenabilității corporative.

Proiect derulat de:

Promovarea economiei sociale

Economia socială reprezintă îmbinarea performanței economice cu impactul social⁵⁵. Conceptul a fost definit la nivel de politică publică europeană prin raportare la organizațiile care fac parte din economia socială și care au în comun mai multe caracteristici, printre care: sunt organizații cu o misiune socială declarată, acordând prioritate satisfacerii nevoilor comunităților sau membrilor acestora în detrimentul profitului; sunt organizații ce, de principiu, nu distribuie profiturile realizate între membrii sau administratorii acestora sau, în cazul în care se distribuie profitul, aceasta distribuție nu este proporțională cu aportul la capital ci cu activitățile organizației; organizații ce nu pot distribui patrimoniul între membrii / administratori în caz de dizolvare / lichidare a organizației; sunt organizații ce au un caracter eminemente democratic și participativ în ceea ce privește conducerea, managementul și definirea nevoilor sociale⁵⁶. La nivel european, economia socială reprezintă 10% din totalul întreprinderilor europene, având un potențial declarat de a genera și menține locuri de muncă stabile și punând interesul social, respectiv omul, mai presus decât realizarea de profit⁵⁷. Astfel, la nivel european, există peste 2.8 milioane de întreprinderi și organizații ce se subsumează conceptului de economie socială, care creează peste 13.6 milioane de locuri de muncă, reprezentând 8% din PIB-ul european⁵⁸.

⁵⁵ [Economie socială - Fundația "Alături de Voi" România](#)

⁵⁶ *Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (n.d.) Modele de bune practici din economia socială și întreprinderile sociale de inserție din România, [aff-booklet-a4-bleed3mm \(squarespace.com\)](#)*

⁵⁷ [Social Economy in the EU](#)

⁵⁸ [Economie socială - Fundația "Alături de Voi" România](#)

La nivel național, conceptul de economie socială a fost inițial recunoscut la nivel legislativ prin Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, prin raportare la conceptul de incluziune socială. Astfel, actul normativ mai sus menționat prevede că *“în cadrul acțiunilor multidimensionale ale procesului de incluziune socială se înscriu și activitățile din domeniul economiei sociale, orientate spre generarea sau asigurarea de locuri de muncă pentru persoanele vulnerabile.”*⁵⁹ Reglementarea propriu-zisă a economiei sociale este dată de Legea economiei sociale nr. 219/2015, care o definește ca reprezentând *ansamblul activităților organizate independent de sectorul public, al căror scop este să servească interesul general, interesele unei colectivități și/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupului vulnerabil și/sau producerea și furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări. Economia socială are la bază inițiativa privată, voluntară și solidară, cu un grad ridicat de autonomie și responsabilitate, precum și distribuirea limitată a profitului către asociați.*⁶⁰

Conform articolului 4 din Legea nr. 219/2015, **principiile economiei sociale** sunt:

- prioritate acordată individului și obiectivelor sociale față de creșterea profitului;
- solidaritate și responsabilitate colectivă;
- convergența dintre interesele membrilor asociați și interesul general și/sau interesele unei colectivități;
- control democratic al membrilor, exercitat asupra activităților desfășurate;
- caracter voluntar și liber al asocierii în formele de organizare specifice domeniului economiei sociale;
- personalitate juridică distinctă, autonomie de gestiune și independență față de autoritățile publice;
- alocarea celei mai mari părți a profitului/excedentului financiar pentru atingerea obiectivelor de interes general, ale unei colectivități sau în interesul personal nepatrimonial al membrilor.

Economia socială contribuie la dezvoltarea comunităților locale; crearea de locuri de muncă; dezvoltarea incluziunii și coeziunii sociale; tranziția către economia circulară și inovarea socială; implicarea persoanelor din grupul vulnerabil în activități cu caracter social și/sau activități economice; accesul persoanelor din grupul vulnerabil la resursele și serviciile comunității⁶¹.

59 Art. 53 alin. 4 din Legea nr. 292/2011.

60 Art. 2 din Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

61 Art. 5 alin. 1 din Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

Același cadru normativ menționat mai sus stabilește **obiectivele⁶² economiei sociale**, respectiv:

- consolidarea coeziunii economice și sociale;
- ocuparea forței de muncă;
- dezvoltarea serviciilor sociale;

iar acestea se realizează prin⁶³ :

- producerea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări care contribuie la bunăstarea comunității sau a membrilor acesteia;
- promovarea, cu prioritate, a unor activități care pot genera sau asigura locuri de muncă pentru încadrarea persoanelor aparținând grupului vulnerabil;
- dezvoltarea unor programe de formare profesională dedicate persoanelor din grupul vulnerabil; și
- dezvoltarea serviciilor sociale pentru creșterea capacității de inserție pe piața muncii a persoanelor din grupul vulnerabil.

Pentru atingerea dezideratelor de mai sus, la nivel național, au fost create peste 1600 de întreprinderi sociale, 45 de întreprinderi sociale de inserție și peste 5300 de ONG-uri cu activitate economică⁶⁴.

Întreprinderea socială este o persoană juridică de drept privat care desfășoară activități în domeniul economiei sociale și care deține un atestat de întreprindere socială⁶⁵. Această întreprindere se caracterizează prin:

- acționarea în scop social și/sau în interesul general al comunității;
- alocarea a minimum 90% din profitul realizat scopului social și rezervei statutare;
- asumarea obligației de a transmite bunurile rămase în urma lichidării către una sau mai multe întreprinderi sociale;
- aplicarea principiului echității sociale față de angajați, asigurând niveluri de salarizare echitabile⁶⁶.

62 Art. 5 alin. 2 din Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

63 Art. 5 alin. 3 din Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

64 [Economie socială - Fundatia "Alături de Voi" Romania](#)

65 Art. 6 alin. 1 lit. f) din Legea nr. 219/2015 privind economia socială..

66 Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (n.d.) Modele de bune practici din economia socială și întreprinderile sociale de inserție din România, [aff-booklet-a4-bleed3mm \(squarespace.com\)](#)

În plus față de cele de mai sus, merită subliniat faptul că angajații unei întreprinderi sociale aparțin, de cele mai multe ori, grupurilor vulnerabile. Prin angajarea acestor persoane în cadrul unor întreprinderi sociale, li se acordă șansa la o viață normală și încadrarea în câmpul muncii. Cu alte cuvinte, întreprinderile sociale reprezintă un pilon important în crearea de locuri de muncă, fiind benefice pentru cetățeni datorită favorizării incluziunii sociale și având potențialul de a reprezenta parteneri de business atractivi pentru companii⁶⁷.

Asigurarea unui loc de muncă și încadrarea pe piața muncii este calea cea mai eficientă și eficace de a le asigura oamenilor independență, siguranță financiară și un sentiment de apartenență, în special pentru reprezentanții grupurilor vulnerabile sau provenind din medii defavorizate (e.g., membrii unor minorități etnice, persoane eliberate din sistemul de probațiune, asistați social)⁶⁸. Potrivit Legii nr. 215/2019 privind economia socială, **întreprinderea socială de inserție** este întreprinderea socială care:

- are cel puțin 30% din personalul angajat sau membrii cooperatori aparținând grupului vulnerabil; timpul de lucru cumulat al angajaților din grupuri vulnerabile trebuie să reprezinte cel puțin 30% din totalul timpului de muncă al tuturor angajaților;
- are ca scop lupta împotriva excluziunii, discriminărilor și șomajului prin inserția socioprofesională a persoanelor defavorizate.

Întreprinderile sociale de inserție îndeplinesc un dublu rol: acestea acționează atât ca angajatori în sine, cât și ca intermediari de dezvoltare a forței de muncă. Astfel, acestea contribuie la crearea unei punți de dialog între potențiali angajați și angajatori, astfel încât angajatorii de pe piața muncii să fie mai deschiși să angajeze lucrători ce provin dintr-un mediu defavorizat sau dintr-un grup vulnerabil.

⁶⁷ [Întreprinderi sociale - BuySocial](#)

⁶⁸ Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (n.d.) Modele de bune practici din economia socială și întreprinderile sociale de inserție din România, [aff-booklet-a4-bleed3mm \(squarespace.com\)](#)

Prin mandatul special pe care îl îndeplinesc, întreprinderile sociale de inserție investesc masiv în persoane vulnerabile pentru a le acorda șanse egale în ceea ce privește accesul acestora la piața muncii. De cele mai multe ori, persoanele ce provin din medii defavorizate sau ce fac parte din grupul vulnerabil nu au studii finalizate, nu beneficiază de o calificare profesională, se confruntă cu anumite provocări de ordin social, psihologic, medical. În acest sens, întreprinderile sociale de inserție joacă un rol primordial, prin oferirea de oportunități de angajare și formare pentru aceste persoane, asigurarea informării și consilierii profesionale, precum și oferirea de îndrumare pe parcursul procesului de integrare socioprofesională⁶⁹. Impactul social al întreprinderilor sociale de inserție este incontestabil. Produsele sau serviciile oferite pe piață de către întreprinderile sociale de inserție pot fi, de cele mai multe ori, mai scumpe prin comparație cu aceleași produse sau servicii oferite de alți furnizori. Cu toate acestea, companiile pot contribui la susținerea misiunii acestor întreprinderi și la consolidarea impactului social pe care îl generează prin realizarea de achiziții de la aceste întreprinderi sociale de inserție, contribuind astfel la crearea de noi locuri de muncă și susținerea politicilor de incluziune socială⁷⁰.

Nu în ultimul rând, **unitățile protejate autorizate** sunt definite de către Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap drept entități de drept public sau privat, cu gestiune proprie, în cadrul cărora sunt angajate minimum 3 persoane cu handicap, care reprezintă cel puțin 30% din numărul total al angajaților, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților, precum și orice forme de organizare, potrivit legii, alese pentru desfășurarea unei activități economice de către persoane fizice deținătoare a unor certificate de încadrare în grad de handicap.

Similar modului în care întreprinderile sociale de inserție promovează incluziunea socială și pe piața muncii a persoanelor provenind din medii defavorizate și din grupul vulnerabil, unitățile protejate autorizate promovează aceleași deziderate pentru persoanele cu handicap. Promovarea integrării sociale, profesionale și economice pe piața muncii a persoanelor aflate în dificultate garantează exercitarea deplină, cu respectarea demnității umane a accesului tuturor la drepturile esențiale privind ocuparea, educația, locuința, întreținerea, cultura și bunăstarea, inclusiv a persoanelor excluse și marginalizate⁷¹. În considerarea obiectelor de activitate diverse ale unităților protejate autorizate înregistrate în Registrul unităților protejate⁷², acestea pot reprezenta parteneri de business fiabili pentru companiile private.

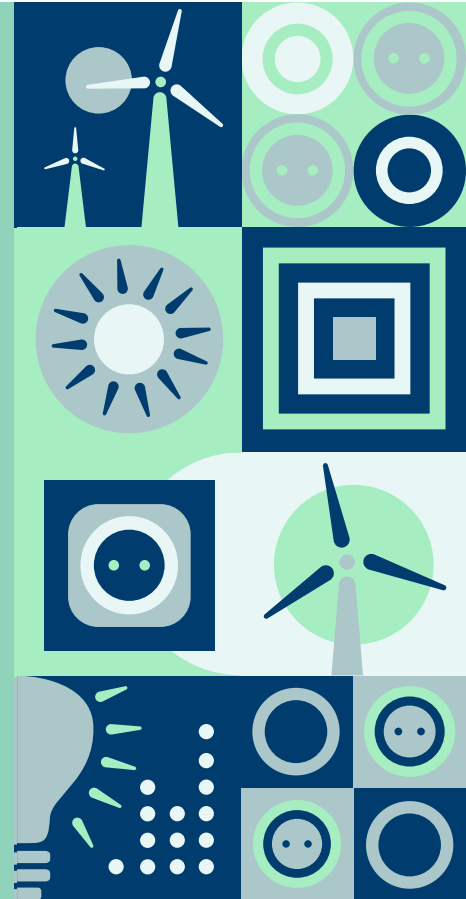
69 Art. 11 din Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

70 Izvoran, Alin (n.d.) Ghid privind achizițiile cu clauze sociale și verzi, <https://buysocial.ro/wp-content/uploads/2022/10/Ghid-achizitii-cu-clauze-sociale-si-de-mediu.pdf>

71 Rețeaua Română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (n.d.) Modele de bune practici din economia socială și întreprinderile sociale de inserție din România, [aff-booklet-a4-bleed3mm \(squarespace.com\)](http://aff-booklet-a4-bleed3mm.squarespace.com)

72 [Unități protejate autorizate - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Anexa nr. 5 la procedură](#)

Exemple practice privind politici de sustenabilitate adoptate și implementate de către companii în diverse sectoare de activitate

Secțiunea următoare are drept scop prezentarea unor exemple de bună practică din rândul mai multor companii naționale și internaționale în ceea ce privește implementarea politicii acestora de sustenabilitate, precum și a politicilor de selectare a furnizorilor.

Proiect derulat de:

DOMENIUL ENERGIE

Având în vedere importanța sectorului din perspectiva implementării unor strategii de dezvoltare sustenabile, companiile ce activează în domeniul energiei au devenit extrem de atente în gestionarea eficientă a resurselor și asigurarea luării unor măsuri care să asigure reducerea impactului asupra mediului. Implementarea de politici și strategii sociale nu este mai puțin importantă. Din această perspectivă, selectarea furnizorilor joacă un rol decisiv în realizarea strategiilor acestor companii.

Astfel, de exemplu, potrivit informațiilor disponibile în rapoartele de sustenabilitate⁷³ ale unui jucător important de pe piața de energie pentru anii anteriori, compania implementează un sistem de licitație pentru selectarea furnizorilor. Acest sistem include un „factor cheie (K) de sustenabilitate” specific ce include componente de mediu, de siguranță și sociale:

K de mediu: implementarea standardelor (e.g., ISO 14001) și certificărilor specifice, gestionarea deșeurilor, evaluarea amprente de carbon, proiecte de economie circulară, realizarea unui audit la sediul/șantierul contractantului (când specificul proiectului o impune);

K de siguranță: implementarea standardelor și certificărilor specifice, monitorizarea principalilor indici de siguranță;

K sociali: de exemplu, angajarea personalului în situație de șomaj/concediere/mobilitate sau a tinerilor solicitanți de locuri de muncă pentru prima dată sau desfășurarea proiectelor sociale. În acest sens, conform Raportului de Sustenabilitate publicat în anul 2019, compania “evaluează furnizorii în relație cu drepturile omului, indiferent de nivelul de risc, printr-un chestionar dedicat care analizează caracteristicile potențialilor furnizori în ceea ce privește incluziunea și diversitatea, protecția vieții private a lucrătorilor, verificarea lanțului de aprovizionare, a muncii forțate sau a copiilor, a libertății de asociere și a negocierii colective și a condițiilor de muncă corecte (inclusiv salariile echitabile și orele lucrate).”⁷⁴

⁷³ [Enel-Raport Sustenabilitate 2020 up.pdf \(e-distributie.com\)](#) și [Raport-sustenabilitate-2019.pdf \(enel.ro\)](#)
⁷⁴ A se vedea [Raport-sustenabilitate-2019.pdf \(enel.ro\)](#) – p. 38-39

Mai departe, compania monitorizează **performanța furnizorilor** pe parcursul implementării contractelor încheiate cu aceștia pe baza unui indice de performanță al furnizorilor (Supplier Performance Index – SPI). Astfel, s-a creat o procedură dedicată pentru determinarea SPI, bazată pe raportări sistematice a datelor și informațiilor privind furnizarea produselor, prestarea serviciilor sau executarea lucrărilor definite prin contract în funcție de indicatori specifici care vizează aspecte precum: calitate, punctualitate, sănătate și siguranță, mediu, drepturile omului și echitate, inovare, colaborare. Rezultatele obținute au impact atât cu privire la calificarea acestor furnizori pentru obținerea de contracte ulterioare, cât și cu privire la soarta contractului în curs.

Nu în ultimul rând, furnizorii companiei trebuie să respecte și să se conformeze Codului de Etică, Planului de Toleranță Zero a Corupției, Politicii privind Drepturile Omului și Programului Global Compliance implementate la nivelul acesteia.

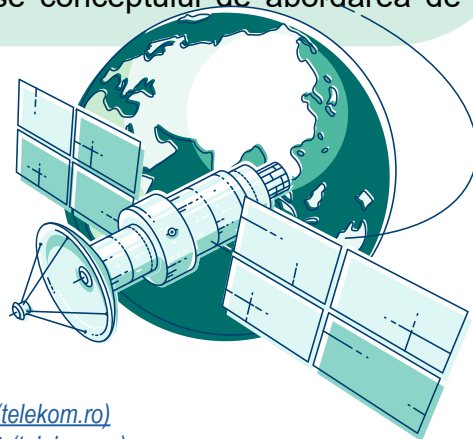
Proiect derulat de:

DOMENIUL IT&C

Similar, celor prezentate mai sus cu privire la domeniul energie, marii jucători de pe piața serviciilor de telefonie mobilă sau din domeniul IT&C dezvoltă și implementează politici de sustenabilitate.

Spre exemplu, unul dintre principalii actori de pe piața telecom din România aplică principiile responsabilității și sustenabilității în selectarea furnizorilor din lanțul de aprovizionare⁷⁵. Partenerii de business ai acestei companii activează la nivel național și internațional, în sectoare de business diversificate, aceștia incluzând furnizori de echipamente și servicii de telecomunicații; prestatori de servicii de consultanță; companii care oferă servicii de marketing, de resurse umane sau servicii de imprimare; companii care dezvoltă hardware și software pentru calculatoare etc. Indiferent de categoria în care aceștia se încadrează, compania aplică criterii de calificare specifice, care vizează, printre altele: specificațiile tehnice ale produselor sau serviciilor oferite; prețul oferit; condițiile comerciale propuse; și aspecte legate de responsabilitatea corporativă. De asemenea, în contractele încheiate cu furnizorii sunt incluse, în mod obligatoriu și fără excepție, reglementări specifice privind obligațiile furnizorilor în legătură cu sănătatea și siguranța în muncă a propriilor angajați și colaboratori, combaterea corupției, protecția mediului, confidențialitatea și respectarea Codului de conduită pentru furnizori⁷⁶. Prin Codul de conduită pentru furnizori, compania impune acestora respectarea unor principii generale circumscrise conceptului de abordarea de business sustenabilă, după cum urmează:

⁷⁵ [TKRM-Raport-CSR-indicatori-non-financiari-2020_final.pdf \(telekom.ro\)](#)

⁷⁶ [TK-OTEGroup_SupplierCodeOfConduct2017_2fold_A4_RO \(telekom.ro\)](#)

Proiect derulat de:

Din perspectivă socială:

- Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii;
- Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, respectiv:
 - » libertatea de asociere și dreptul la negociere colectivă;
 - » interzicerea muncii copiilor;
 - » combaterea discriminării negative bazate pe rasă, culoare, sex, orientare sexuală, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională sau socială, proprietate, naștere sau alt statut și promovarea diversității, egalitatea de șanse sau tratament în muncă și ocupație;
 - » o acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru;
 - » o oferirea unui loc de muncă sigur și sănătos pentru angajații lor și oferirea unei formări adecvate și periodice pentru a se asigura că angajații sunt instruiți în materie de sănătate și siguranță în muncă.

Din perspectiva responsabilității față de mediu:

A. Protecția mediului

- promovarea unei responsabilități sporite față de mediu și pentru a încuraja dezvoltarea și răspândirea tehnologiilor ecologice;
- respectarea standardelor de mediu relevante la nivel local și internațional și a legilor locale aplicabile, prin care se vor aplica cele mai înalte standarde, în special ROHS⁷⁷ și DEEE (privind dezafectarea corespunzătoare a echipamentelor electronice uzate)⁷⁸ ;
- implementarea de măsuri menite să contribuie la prevenirea poluării;
- implementarea unui sistem de management de mediu bazat pe standarde internaționale (e.g., ISO 14001);
- respectarea regulilor economiei circulare pe parcursul întregului ciclu de viață al produsului: designul produsului, elaborarea designului, producția, transportul, utilizarea și eliminarea și / sau reciclarea, prin (i) minimizarea / evitarea emisiilor periculoase în aer, consumului de energie și a emisiilor de CO₂ și, respectiv (ii) dezvoltarea de produse și servicii cu consum redus de energie și de emisii de CO₂ pe parcursul întregului ciclu de viață al acestora.

⁷⁷ Certificatul RoHS prevede că produsele electronice care circulă pe piața europeană nu trebuie să conțină elemente nocive sau substanțe chimice.

⁷⁸ [Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice \(DEEE\) Text cu relevanță pentru SEE \(europa.eu\)](#)

B. Managementul resurselor și al deșeurilor

- Utilizarea materialelor și a resurselor pentru a minimiza impactul asupra mediului;
- Limitarea / evitarea utilizării resurselor rare;
- Urmărirea sursei mineralelor conflictuale și promovarea transparenței de-a lungul propriului lanț de aprovizionare;
- Identificarea, monitorizarea și gestionarea deșeurilor.

Din perspectiva practicilor de business:

- Abținerea de la orice practici anticoncurențiale sau de corupție;
- Prevenirea spălării banilor;
- Implementarea unor politici privind asigurarea protecției și securității datelor cu caracter personal. Pentru evaluarea furnizorilor, compania a implementat un „**Sistem de evaluare a furnizorilor**”, care folosește ca date de intrare informațiile furnizate de către furnizori conform criteriilor de mai sus și răspunsurile oferite de către aceștia prin completarea unui chestionar dedicat. Aceste informații sunt utilizate, mai departe, pentru monitorizarea performanței furnizorilor.

Un alt exemplu relevant este cel al unei companii de pe piața aparaturii electronice și electrocasnice, care a anunțat noua sa strategie de mediu prin care își propune să contribuie la eforturile globale de combatere a schimbărilor climatice. Compania va investi, până în 2030, peste 700 de milioane de euro, în inițiativele sale de mediu care vor include angajamentele pe care aceasta și le asumă pentru a deveni o companie cu zero emisii de carbon.

Printre angajamentele companiei se numără:

- utilizarea de mai multă energie regenerabilă în viitor, elaborarea unui plan cuprinzător care include reducerea emisiilor, noi practici de sustenabilitate și dezvoltarea de tehnologii și produse inovatoare cu impact scăzut asupra mediului;
- identificarea și investirea în noi tipuri de tehnologii care pot asigura dezvoltarea unor produse eficiente din punct de vedere energetic;
- dezvoltarea de tehnologii de captare a carbonului;
- sporirea circularității resurselor pe parcursul întregului ciclu de viață al produsului, de la aprovizionarea cu materii prime la reciclare și eliminarea deșeurilor cu scopul de a reduce până în 2030 consumul de energie cu o medie de 30% față de produsele cu aceleași specificații din 2019 (e.g., sunt vizate de această măsură telefoanele inteligente, frigiderele, mașinile de spălat, aparatele de aer condiționat, televizoarele, monitoarele și PC-urile);
- colectarea a 10 milioane de tone de deșeuri electronice în total între 2009 și 2030, cel mai mare obiectiv din industrie, și un total 25 milioane de tone până în 2050.

Pentru atingerea dezideratelor de mai sus, compania utilizează un sistem performant și sustenabil pentru selectarea furnizorilor. Astfel, potrivit rapoartelor de sustenabilitate disponibile pe pagina acesteia⁷⁹, compania analizată a înființat un departament specializat, responsabil cu managementul relației cu furnizorii. Atunci când se selectează furnizori noi, se acordă prioritate criteriilor de selecție și calificare incluse în liste de verificare ce vizează: calitatea produselor furnizate, aspecte legate de managementul impactului asupra mediului, politicile sociale, probitatea financiară a furnizorilor. Din perspectiva dimensiunii sociale, în anul 2021, aceste liste de verificare au fost completate pentru a include aspecte de verificat privind munca forțată, tratamente inumane și practici discriminatorii, cu scopul de a asigura respectarea, de către furnizori, a drepturilor omului și protejarea grupurilor vulnerabile. Mai mult, compania a implementat o abordare bazată pe derularea de interviuri cu angajații potențialilor furnizori și organizarea de vizite on-site la sediul furnizorilor, pentru a verifica modul în care angajații au fost recrutați, dacă a fost impusă plata unei taxe de interviu, dacă au fost discriminați la interviul de angajare sau la locul de muncă și pentru a afla mai multe informații legate de condițiile de muncă.

Strategia de management a lanțului de aprovizionare⁸⁰ la nivelul companiei se bazează pe trei piloni:

- I. **economic** – creștere economică competitivă și crearea unui ecosistem corporativ durabil
- II. **social** – respectarea standardelor și legilor internaționale privind drepturile omului, condițiile de muncă echitabile și incluziune socială
- III. **de mediu** – implementarea unei politici sustenabile de mediu pentru evaluarea și gestionarea impactului asupra mediului a materiilor prime utilizate pentru realizarea produselor.

Selecția noilor furnizori se bazează pe mai multe categorii de criterii:

- comportament responsabil
- competitivitate în mediul de business

În primul rând, se are în vedere comportamentul responsabil din perspectivă socială și a mediului a furnizorilor după cum urmează:

⁷⁹ [Samsung Electronics Sustainability Report 2022.pdf](#)

⁸⁰ [Sustainable Supply Chain | Sustainability | Samsung US](#)

Din perspectivă socială:

- respectarea standardelor și legilor privind condiții de muncă echitabile;
- respectarea programului de muncă;
- garantarea salariului minim pe economie;
- interzicerea discriminării, a muncii forțate, a tratamentelor inumane și a exploatării copiilor pentru muncă.

Din perspectiva responsabilității față de mediu și a siguranței:

- siguranță și sănătate în muncă;
- disponibilitatea de echipamente de prevenire a incendiilor;
- gestionarea corectă și eficientă a deșeurilor periculoase.

Aceste criterii sunt apoi utilizate pentru o evaluare proprie a furnizorilor privind performanța lor în implementarea contractelor ce le-au fost atribuite, urmată de implementarea unor acțiuni de îmbunătățire a performanței și, respectiv, de evaluarea făcută de către compania achizitoare.

În al doilea rând, se evaluează competitivitatea de business, în baza următoarelor criterii:

- tehnologie – drepturile de proprietate asupra tehnologiei propuse (e.g., patente) și investițiile făcute în activități de cercetare-dezvoltare
- calitate – existența unui sistem de management al calității (e.g., dovedită prin deținerea unui certificat ISO 9001)
- receptivitatea – achiesarea la politicile de sustenabilitate ale companiei și activitățile în domeniul inovării
- livrarea – livrarea completă și la timp
- cost – oferirea de prețuri competitive

De asemenea, furnizorii trebuie să-și asume și să respecte în întregime Codul de conduită⁸¹, care reflectă principiile și politica de responsabilitate socială, de mediu și de afaceri adoptată de companie.

81 [*Samsung Electronics Supplier Code of Conduct*](#)

DOMENIUL FMCG

În contextul în care industria FMCG este unul dintre cei mai mari producători de deșeuri la nivel planetar, impactul asupra mediului al activităților conexe fiind unul considerabil, companiile din domeniu au demarat numeroase acțiuni de responsabilizare, traduse în politici de sustenabilitate.

Astfel, în general, din analiza rapoartelor de sustenabilitate publicate pe site-urile companiilor din domeniu, se observă că acestea adoptă o strategie de sustenabilitate care se evidențiază prin promovarea unei alimentații sănătoase, combaterea risipei alimentare, lupta împotriva poluării cu plastic, reducerea amprente de carbon, dar și prin economia circulară. Pentru o dezvoltare sustenabilă, se adoptă o viziune bazată pe valori și etică, unde relația cu partenerii și furnizorii se află în atenția companiei, iar aspectele legate de resursele umane, diversitatea și incluziunea în muncă și angajamentele comunitare asumate rămân centrale. Selectarea furnizorilor se axează pe trei dimensiuni principale:

Protecția mediului pe lanțul de aprovizionare și procesare, cu accent pe:

- protecția mediului
- conservarea resurselor
- activitatea de transport, prin promovarea unor soluții de transport menite să reducă emisiile de gaze cu efect de seră
- economia circulară, prin implementarea, i.e., de politici menite să reducă consumul de plastic

Drepturile angajaților din lanțul de aprovizionare și procesare⁸², verificând aspecte legate de:

- nediscriminare și tratament echitabil
- respectarea legilor, standardelor și reglementărilor privind salariile și programul de lucru
- remunerare echitabilă
- sănătate și securitate în muncă
- interzicerea exploatarea copiilor prin muncă

82 [Codul de conduită Lidl - Lidl România](#)

Dezvoltarea pieței și a furnizorilor, acordând prioritate:

- unor practici corecte de business;
- susținerea producției locale prin selectarea furnizorilor dintre furnizorii români de legume și fructe.

Un jucător important pe piața băuturilor răcoritoare acordă o importanță deosebită sustenabilității lanțului de aprovizionare, ca parte integrantă din strategia de creștere și dezvoltare sustenabilă implementată la nivelul grupului. Principiile ce guvernează relația companiei cu furnizorii⁸³ vizează:

- aspecte de ordin social: practicile de la locul de muncă în sensul respectării drepturilor omului și a asigurării unei remunerații corecte; mediul de lucru în sensul promovării incluziunii și tratamentului egal și nediscriminatoriu; sănătatea și siguranța în muncă în sensul asigurării unui mediu de lucru sigur; interzicerea muncii forțate, muncii copiilor, traficului de ființe umane, sclaviei și a abuzurilor;
- aspecte de mediu: protejarea mediului înconjurător și reducerea impactului asupra mediului
- practici de business corecte și etice:
 - » evitarea conflictului de interese, a practicilor anticoncurențiale; trasabilitatea comercială;
 - » respectarea în totalitate a legilor anti-corupție și anti-mită;
 - » aspecte legate de protecția datelor cu caracter personal și protejarea informațiilor confidențiale / a secretelor comerciale.

Compania monitorizează respectarea principiilor de mai sus și performanța furnizorilor strategici ai companiei⁸⁴, atât intern, cât și prin externalizarea acestor activități către terți. Astfel, indicatorii evaluați vizează următoarele arii:

- protecția mediului
- forța de muncă și drepturile omului
- etica afacerilor
- aprovizionarea sustenabilă

În ceea ce privește achizițiile de produse, servicii sau lucrări, criteriile utilizate pentru selecția furnizorilor sunt stabilite în funcție de specificul fiecărei achiziții, și pot include și aspecte specifice de mediu.

⁸³ [Norme pentru furnizori 2014 \(coca-colahellenic.com\)](#)

⁸⁴ [Raport de sustenabilitate 2021 - Coca-Cola HBC Romania web.pdf.downloadasset.pdf \(coca-colahellenic.com\)](#)

DOMENIUL SĂNĂTATE

Similar industriei FMCG, și industria serviciilor de sănătate și cea privind producerea medicamentelor au început să ia măsuri pentru limitarea impactului asupra mediului a activităților comerciale și pentru promovarea unor politici sociale sănătoase. Astfel, spre exemplu, unul dintre cei mai mari furnizori de servicii medicale private din România are un lanț complex de aprovizionare care include furnizori diverși la nivel național și internațional, de la care achiziționează produse, servicii și echipamente. Deși în raportul de sustenabilitate publicat pe pagina de internet a companiei⁸⁵ nu există date privind modalitatea de selecție a furnizorilor, aceasta promovează un mediu de lucru sănătos, sigur și incluziv, și implementarea de acțiuni pentru minimizarea impactului asupra mediului.

În anul 2022, un mare producător de medicamente a publicat primul său raport de sustenabilitate⁸⁶. Printre principalele sale obiective se numără atingerea neutralității în materie de emisii de carbon până în 2030. Strategia companiei în materie de sustenabilitate⁸⁷ se bazează pe 3 piloni: comunitate, planetă și parteneri de business (People, Planet, Partners).

Din perspectiva socială:

- a fost adoptată Politica de Diversitate și Incluziune, compania stabilindu-și un obiectiv de a asigura egalitate de gen totală în poziții de conducere până în anul 2026;
- a fost finalizată Politica privind Drepturile Omului și interzicerea muncii forțate și a sclaviei
- a fost semnată Carta Diversității în România care promovează incluziunea la locul de muncă
- a fost relansat și publicat Codul de Etică în 22 de limbi
- au fost actualizate politici anti-corupție și anti-mită

⁸⁵ [MedLife_CSR_2021_28-09_Ro.pdf](#)

⁸⁶ [Primul raport de sustenabilitate al Zentiva - Sustenabilitate.biz](#)

⁸⁷ [2021-zentiva-sustainability-report.pdf](#)

Din perspectiva mediului:

- s-a realizat o analiză detaliată a posibilităților de reducere a consumului de apă și a deșeurilor
- s-a declarat angajamentul pentru folosirea energiei regenerabile, prin aprovizionarea fabricilor de producție din Europa cu energie regenerabilă 100% și, de asemenea, pentru scăderea consumului de energie și apă per unitate de fabricație standard
- se monitorizează în mod constant amprenta de carbon

Din perspectiva de business:

- obligația de a respecta Codul de Etică a fost inclusă în toate contractele încheiate cu partenerii de afaceri
- a fost finalizată Politica ce vizează realizarea de achiziții responsabile
- a fost acordată atenție politicii privind securitatea cibernetică și protecția datelor cu caracter personal

În special în ceea ce privește **selectarea furnizorilor**⁸⁸, se solicită acestora:

- să achieseze la principiile și politicile ce guvernează strategia de dezvoltare sustenabilă a companiei;
- să respecte prevederile legale aplicabile la locul în care își desfășoară activitatea, cu privire la relațiile de muncă (i.e., sănătate și securitate în muncă, respectarea drepturilor omului, asigurarea unor condiții decente de muncă, interzicerea muncii forțate) și, respectiv, cu privire la obligațiile ce derivă în legătură cu impactul asupra mediului a activității pe care o desfășoară; precum și
- să urmeze practici de business corecte și etice.

Respectarea acestor obligații este verificată prin realizarea de audit-uri sau vizite la sediul furnizorilor, ce se pot traduce în stabilirea de acțiuni corective sau chiar în încetarea relațiilor comerciale atunci când politicile companiei achizitoare nu sunt respectate de către furnizori.

88 [zentiva-responsible-sourcing-policy-2021-09-01.pdf](#)

DOMENIUL MANAGEMENTULUI DEȘEURILOR

În contextul implementării unei abordări în care conceptul de economie circulară dobândește noi valențe, cu importanță crescută, gestionarea eficientă a deșeurilor a devenit una dintre prioritățile mediului de business privat. Așa cum am menționat mai sus, economia circulară reprezintă un model de producție și consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil. Astfel, se prelungește ciclul de viață al produselor (valoare și utilizare)⁸⁹. Într-o economie circulară, valoarea produselor, materialelor și resurselor este menținută în circuitul economic cât mai mult timp posibil, iar generarea de deșeuri este minimizată. Tot mai multe companii au devenit conștiente de importanța unei gestiuni eficiente a deșeurilor ce rezultă sau sunt generate de activitățile lor economice și au dezvoltat și implementat strategii de dezvoltare durabilă bazate pe conceptul circularității.

Astfel, de exemplu, gestionarea sustenabilă a ambalajelor presupune inițiative care vizează întreg ciclul de viață al unui ambalaj, de la design, la colectare și reciclare⁹⁰. În industria FMCG, una dintre companii⁹¹ a redirecționat anul trecut peste 700 de tone de produse alimentare care nu au putut fi donate, pentru a fi folosite la o stație de biogaz, evitând astfel să devină deșeuri menajere, în timp ce peste 90 de magazine sunt dotate cu aparate de colectare selectivă automată. În același timp, un alt jucător de pe piața de profil a introdus în câteva magazine din București coșuri de gunoi inteligente BIN-e pentru colectarea selectivă a bateriilor, ambalajelor TetraPak, deșeurilor din plastic și metal, simplificând astfel procesul de reciclare pentru clienții săi⁹². Folosind tehnologia AI, coșurile inteligente BIN-e contactless recunosc automat tipurile de materiale setate, le sortează și le comprimă, controlând nivelul de umplere și de procesare a datelor, pentru o gestionare eficientă a deșeurilor. În industria serviciilor medicale, managementul deșeurilor reprezintă o preocupare importantă, fiind poate și cel mai semnificativ impact asupra mediului. Activitățile desfășurate generează atât deșeuri nepericuloase, cât și periculoase. Pentru a gestiona în mod eficient acest aspect, eliminarea deșeurilor este o activitate în general externalizată, prin încheierea de contracte specifice pentru preluarea tuturor tipurilor de deșeuri.

89 [Economia circulară: definiție, importanță și beneficii - Actualitate - Parlamentul european](#)

90 [Obiectivul Coca-Cola: O lume fără deșeuri](#)

91 [Lidl Romania lansează cel de-al cincilea Raport de Sustenabilitate - Sustenabilitate.biz](#)

92 [Comunicat de presă | Kaufland](#)

DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR

Industria construcțiilor are un impact semnificativ asupra economiei și asupra mediului, atât din perspectiva resurselor utilizate pentru realizarea de construcții noi și reabilitarea celor existente, cât și din perspectiva deșeurilor generate. Astfel, sectorul de activitate al construcțiilor utilizează aproximativ 50% din totalul resurselor extrase, produce mai mult de 35% din totalul deșeurilor generate la nivel european, iar emisiile de gaze cu efect de seră generate se ridică la aproximativ 12% din totalul acestor emisii⁹³.

La nivel european există numeroase demersuri privind promovarea de politici publice și reglementări legale menite să promoveze un sector al construcțiilor mai sustenabil, accentul fiind pus pe: creșterea eficienței materialelor de construcții în baza unei abordări unitare⁹⁴; îmbunătățirea sustenabilității și adaptabilității construcțiilor existente prin raportare la conceptul economiei circulare⁹⁵; și gestionarea responsabilă a deșeurilor generate. În special în ceea ce privește sustenabilitatea construcțiilor noi, Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind performanța energetică a clădirilor⁹⁶ stabilește ca și regulă că toate clădirile noi, precum și cele care se renovează vor trebui să respecte standardul nZEB (nearly Zero Energy Building). Cu alte cuvinte, aceste categorii de construcții vor trebui să fie eficiente din punct de vedere energetic, respectiv să aibă un consum de energie apropiat de zero, iar acest lucru se poate obține din utilizarea unor materiale de construcții inovatoare.

93 A se vedea, în acest sens, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă COM/2020/98 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

94 Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului, JO L 88, 4.4.2011, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:088:0005:0043:RO:PDF>

95 GROW.DDG1.C.4 (n.d.) Circular Economy - Principles for Building Design, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

96 Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (europa.eu)

Proiect derulat de:

Jucătorii de pe piața construcțiilor au început deja implementarea de politici interne și abordări de business în sensul celor de mai sus. Astfel, de exemplu, una dintre companiile producătoare de beton de pe piața din România și-a asumat obiectivul de a deveni companie NET ZERO și de a face tranziția spre construcții cu emisii scăzute de carbon, “promovând totodată o economie circulară, de la resurse alternative de materii prime și energie pentru procesele de producție, la reciclarea betonului.”⁹⁷ Strategia de sustenabilitate a acestei companii se bazează pe 4 piloni centrali:

- **protejarea climei**⁹⁸ – în baza angajamentului “Net Zero Pledge” și a obiectivului de reducere treptată a emisiilor de CO₂;
- **economia circulară**⁹⁹ – pe baza principiului „Redu. Reutilizează. Reciclează”, ceea ce presupune a construi mai mult cu mai puține resurse naturale și a reduce utilizarea de resurse naturale, prin reutilizarea deșeurilor ca resurse alternative de materii prime și energie;
- **protejarea naturii**¹⁰⁰ – prin luarea unui angajament de protejare a biodiversității, prevenirea utilizării apei proaspete și de diminuare a riscurilor poluării;
- **oameni și comunități**¹⁰¹ – prin promovarea drepturilor omului și a bunăstării tuturor, a politicii de responsabilitate socială¹⁰² (e.g., prin derularea unui amplu program de proiecte sociale în comunitățile în care își desfășoară activitatea¹⁰³) și a prioritizării sănătății și securității în muncă pentru toți angajații și colaboratorii săi.

Pentru a răspunde dezideratului privind tranziția spre construcții cu emisii scăzute de carbon, compania a dezvoltat o gamă de beton cu emisii reduse de carbon. Acest produs reprezintă o soluție pentru a reduce semnificativ amprenta de carbon a proiectelor de construcții și pentru a construi clădiri responsabile din punct de vedere al mediului, fiind deja utilizat pentru realizarea de clădiri de birouri, dar și pentru construirea de ansambluri rezidențiale¹⁰⁴ din România.

97 [Sustenabilitate - Holcim \(Romania\) SA](#)

98 [PROTEJAREA CLIMEI \(holcim.ro\)](#)

99 [ECONOMIE CIRCULARĂ \(holcim.ro\)](#)

100 [Contribuim la protejarea naturii \(holcim.ro\)](#)

101 [Oameni și Comunități - Holcim \(Romania\) SA](#)

102 [Responsabilitatea Socială \(holcim.ro\)](#)

103 E.g., construirea de grădinițe, dotarea cu echipamente tehnologice a liceelor, fondarea unei școli post-liceale pentru tehnicieni în industria cimentului.

104 [Alesonor și Holcim: parteneriat pentru furnizarea de materiale de construcții sustenabile - Sustenabilitate.biz](#)

În selectarea furnizorilor, compania analizată aplică o politică internă¹⁰⁵ ce ține cont atât de aspecte sociale, cât și de mediu și de comportament de business. Achizițiile realizate se bazează pe standardele și principiile consemnate în:

Din perspectiva socială:

- asigurarea unui loc de muncă sigur și sănătos pentru angajați și contractori
- asigurarea unor condiții de muncă echitabile și decente
- asigurarea unei remunerații și a beneficiilor de asigurări sociale conform cu legile naționale
- respectarea legilor și reglementărilor locale și naționale privind Securitatea și Sănătatea în Muncă
- interzicerea discriminării la locul de muncă, a muncii forțate / sclaviei moderne, a exploatarei prin muncă a copiilor
- deținerea tuturor permiselor, licențelor și autorizațiilor necesare, eliberate de autoritățile locale și naționale
- existența și implementarea unor politici și/sau proceduri documentate privind Securitatea și Sănătatea în Muncă, completate de infrastructură și echipamente de siguranță adecvate
- respectarea, în totalitate, a politicilor, directivelor și standardelor companiei achizitoare aplicabile

Din perspectiva securității și rezilienței:

- demonstrarea conformității cu Codul internațional de conduită (ICoC - International Code of Conduct) pentru furnizorii privați de servicii de securitate (ICoCA - International Code of Conduct Association)
- respectarea Principiilor voluntare privind securitatea și drepturile omului (VPSHR - Voluntary Principles on Security and Human Rights), precum și a oricărui alte reglementări și standarde naționale obligatorii privind securitatea și drepturile omului
- demonstrarea instruirii personalului în conformitate cu standardele recunoscute la nivel internațional (acolo unde acestea sunt aplicabile), cum ar fi:
 - » ICoC de la ICoCA
 - » VPSHR
 - » materialele de la Centrul pentru guvernarea sectorului de securitate din Geneva / Comitetul Internațional al Crucii Roșii (DCAF/ICRC)
 - » Standardul de management ANSI/ASIS PSC1
 - » Standardul de management ISO 18788

Din perspectiva mediului:

- respectarea și conformarea cu reglementările de mediu de la toate nivelurile (local, național și internațional)
- deținerea tuturor avizelor, autorizațiilor de mediu și a drepturilor funciare necesare pentru a-și desfășura activitatea
- abordarea în mod responsabil a provocărilor de mediu
- gestionarea în mod sistematic a impactului asupra mediului, incluzând, fără a se limita la: climă și energie, apă, deșeuri, substanțe chimice, poluarea aerului și biodiversitate
- stabilirea de obiective și ținte de reducere a impactului asupra mediului

Din perspectiva conduite în afaceri:

- respectarea tuturor legilor și reglementărilor anticorupție aplicabile
- implementarea unei politici de toleranță zero față de orice formă de mită, corupție, deturnare de fonduri și delapidare
- respectarea tuturor legilor și reglementărilor aplicabile în materie de concurență
- luarea de măsuri pentru evitarea divulgării oricăror informații comerciale sensibile
- implementarea unei politici privind protejarea datelor cu caracter personal conformă cu standardele companiei achizitoare

Procesul de calificare a furnizorilor presupune verificarea îndeplinirii criteriilor de mai sus și evaluarea lor periodică. De asemenea, neîndeplinirea sau încălcarea în mod repetat a acestor cerințe de către furnizori poate conduce la încetarea relației comerciale cu aceștia.

Exemple generale de criterii sociale și verzi pe care companiile le pot lua în considerare la achiziția de produse, servicii sau lucrări și pentru selecția furnizorilor

Proiect derulat de:

În general, pentru selectarea furnizorilor, companiile pot implementa abordarea folosită în achizițiile publice derulate de către stat. În acest sens, pot fi utilizate următoarele tipuri de criterii de selecție:

- criterii de selecție ce vizează persoana furnizorilor
- cerințe minime privind produsele/serviciile/lucrările ce se doresc a fi achiziționate
- criterii de atribuire ce vizează prețul și aspecte de calitate ale produselor/serviciilor/lucrărilor

Toate aceste criterii și cerințe pot viza aspecte de mediu și sociale.

Dacă, în general, criteriile de selecție ce vizează persoana furnizorilor pot fi replicate de la o achiziție la alta, cu ajustări în funcție de specificul obiectului contractului ce va fi încheiat, specificațiile tehnice ale produselor/serviciilor/lucrărilor și, respectiv, criteriile de atribuire vor fi întotdeauna personalizate de la un proces de achiziție la altul.

Important de reținut este că astfel de criterii pot fi incluse atât la nivelul documentațiilor ce stau la baza achiziției, cât și la nivelul contractelor încheiate cu furnizorii.

La fel ca în domeniul achizițiilor publice, realizate de către sectorul public, în procesul de selectare al furnizorilor în domeniul privat se pot puncta în mod suplimentar (în cadrul unui criteriu de atribuire) anumite aspecte de mediu și, respectiv, sociale, care în timp pot conduce la schimbarea comportamentului de afaceri al operatorilor economici în sensul creșterii responsabilității de mediu și sociale a acestora, dar și la creșterea impactului pozitiv asupra mediului și a societății în general, rezultat al celor de mai sus.

Vom prezenta, în cele ce urmează, exemple de criterii sociale și de mediu generale, ce pot fi utilizate de toate companiile pentru selecția furnizorilor, indiferent de obiectul achiziției specifice avute în vedere, în baza studiilor de caz de mai sus. De asemenea, vom puncta și câteva recomandări referitoare la principiile de care companiile pot ține cont atunci când includ cerințe sau specificații tehnice pentru produsele sau serviciile pe care doresc să le achiziționeze de la furnizorii selectați.

Această secțiune generală va fi urmată de o secțiune mai detaliată, în care vom prezenta exemple de criterii (atât de selecție, cât și de atribuire) și clauze ce pot fi utilizate pentru achiziția de produse și servicii specifice, menite să sprijine dezvoltarea economiei sociale.

Criterii de selecție privind persoana furnizorilor

Astfel, criteriile sociale și criteriile verzi pe care companiile le pot lua în considerare în scopul achiziției responsabile și sustenabile de produse, lucrări sau servicii și, implicit, pentru selectarea furnizorilor, și care vizează persoana furnizorilor, pot include:

- Comportamentul de business al furnizorilor;
 - Criterii sociale - politicile sociale pe care furnizorii le implementează;
 - Criterii verzi - politicile în domeniul protecției mediului pe care furnizorii le implementează;
- precum și
- Aspectele de calitate privind produsele / serviciile achiziționate

Proiect derulat de:

Comportamentul de business al furnizorilor

Așa cum rezultă din studiile de caz de mai sus, comportamentul de business și conduita profesională a furnizorilor sunt deseori aspecte luate în considerare pentru selecția lor de către achizitori. Exemple de cerințe ce pot fi incluse în documentele achizițiilor, și chiar în politicile de realizare a achizițiilor implementate la nivelul companiilor sunt:

- » Respectarea Codului de conduită / Codului de etică aplicabil furnizorilor implementat la nivelul achizitorului (acolo unde este cazul);
- » Existența și implementarea practică, la nivelul furnizorului, a politicilor privind evitarea conflictului de interese și abținerea de la orice practici anticoncurențiale sau de corupție;
- » Existența și implementarea practică, la nivelul furnizorului, a politicilor privind trasabilitatea comercială;
- » Dovada respectării, în totalitate, a legilor anti-corupție și anti-mită din țara de rezidență a furnizorului și în toate țările / teritoriile în care acesta își desfășoară activitățile comerciale sau se consideră că are o prezență;
- » Implementarea unor politici privind asigurarea protecției și securității datelor cu caracter personal precum și privind luarea de măsuri pentru protejarea secretelor comerciale.

Proiect derulat de:

Criterii privind politicile sociale

Similar celor prezentate mai sus, politicile sociale implementate la nivelul organizațiilor furnizorilor reprezintă, de asemenea, aspecte luate în considerare pentru selecția lor de către companii pentru furnizarea de produse, servicii sau lucrări. Criteriile sociale ce pot fi incluse în documentele achizițiilor, și chiar în politicile de realizare a achizițiilor implementate la nivelul companiilor cu privire la furnizori includ:

- » Respectarea politicilor sociale interne ale companiei achizitoare
- » Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a celor 8 Convenții ale Organizației Mondiale a Muncii:

Convenția nr. 29/1930 privind munca forțată

Convenția nr. 87/1948 privind libertatea sindicală

Convenția nr. 98/1949 privind dreptul la organizare și negociere colectivă

Convenția nr. 100/1951 privind egalitatea de remunerare

Convenția nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate

Convenția nr. 111/1958 privind discriminarea (angajare și profesie)

Convenția nr. 138/1973 privind vârsta minimă

Convenția nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor

- » Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă
- » Combaterea discriminării negative bazate pe rasă, culoare, sex, orientare sexuală, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională sau socială, proprietate, naștere sau alt statut și promovarea diversității, egalitatea de șanse sau tratament în muncă și ocupație
- » Înregistrarea tuturor angajaților în sistemul de asigurări sociale
- » Asigurarea instruirii personalului propus pentru îndeplinirea contractelor în domeniul de aplicare a acestora
- » Asigurarea respectării celor de mai sus de către toți colaboratorii externi ai furnizorilor și care vor fi implicați în implementarea contractelor atribuite furnizorilor

Criterii privind politicile de mediu

Abordarea furnizorilor din perspectiva protecției mediului reprezintă un aspect important de luat în considerare de către companii atunci când selectează partenerii de afaceri, fiind circumscrisă unei politici generale de dezvoltare sustenabilă. Criteriile de mediu ce pot fi incluse în documentele achizițiilor, și chiar în politicile de realizare a achizițiilor implementate la nivelul companiilor cu privire la furnizori includ:

- » Respectarea politicilor de mediu interne ale companiei achizitoare
- » Implementarea unui sistem de management de mediu bazat pe standarde internaționale (e.g., ISO 14001);
- » Promovarea unei responsabilități sporite față de mediu și pentru a încuraja dezvoltarea și răspândirea tehnologiilor ecologice;
- » Respectarea standardelor de mediu relevante la nivel local și internațional și a legilor locale aplicabile;
- » Implementarea de măsuri menite să contribuie la prevenirea poluării.

În ceea ce privește **modalitatea de verificare** a aspectelor menționate mai sus, o practică recomandată este colectarea informațiilor relevante prin solicitarea completării unor chestionare / formulare prestabilite de către furnizori. De asemenea, companiile pot decide dacă vor prevedea o parte sau toate criteriile de mai sus în procesul de selectare a furnizorilor. Mai departe, reprezintă o bună practică **verificarea continuă** a îndeplinirii acestor cerințe pe tot parcursul implementării relației comerciale și, respectiv, traducerea acestei abordări în clauze contractuale ce permit încetarea contractelor aflate în curs și, respectiv, eliminarea acestor entități din lista de furnizori agreată la nivelul companiei în momentul în care comportamentul de business al acestora contrazice cele asumate inițial.

Aspecte de calitate privind produsele/ serviciile cumpărate

Toate produsele au un impact asupra mediului pe parcursul ciclului lor de viață, de la proiectarea acestora, la includerea materiilor prime necesare producției lor, la ambalarea, transportul, eliminarea și reciclarea produselor. Pentru achiziția de produse sustenabile, companiile pot include criterii / cerințe privind toate aceste etape, prin raportare la conceptul de economie circulară. Astfel, având în vedere că în faza de design a produselor se pot determina majoritatea impacturilor pe care produsele le pot avea asupra mediului¹¹¹, cerințele stabilite în documentația de achiziție pot asigura o mai mare circularitate a acestora. O astfel de abordare se va reflecta și în gradul de adecvare al produselor pentru o economie neutră din perspectiva impactului asupra mediului, dar și eficientă din perspectiva utilizării resurselor¹¹², și va conduce la îmbunătățirea sustenabilității acestora, precum și la îmbunătățirea potențialului lor de reutilizare, actualizare și reparare. Astfel de cerințe pot include:

- » Prezentarea de etichete ecologice¹¹³
- » Cerințe de eficiență energetică
- » Cerințe privind ambalarea produselor în ambalaje din materiale reciclate și/sau reciclabile
- » Cerințe privind un procent ridicat de materiale reciclate folosite în procesul de producție a produselor
- » Restricționarea produselor de unică folosință și combaterea obsolescenței premature¹¹⁴
- » Cerințe privind asigurarea faptului că produsele pot fi refabricate și reciclate la un nivel înalt de calitate.

De asemenea, companiile au posibilitatea ca, prin strategiile de business și de achiziții, să contribuie la stimularea modelelor de afaceri de tip “produs ca serviciu”, în care compania (în calitate de client) beneficiază de soluția pentru îndeplinirea nevoilor, cu utilizare redusă a resurselor și contribuind la o abordare sustenabilă din perspectivă socială, de mediu și de business.

111 [Ecodesign your Future - Publications Office of the EU](#)

112 A se vedea, în acest sens, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă COM/2020/98 final.

113 [EU Ecolabel: Ecolabel Products - European Commission \(europa.eu\)](#) [EU Ecolabel: Ecolabel Products - European Commission \(europa.eu\)](#)

114 Idem. 75.

Exemple specifice de criterii sociale și verzi

Această secțiune include exemple specifice de criterii de selecție, specificații tehnice și criterii de atribuire pe care companiile le pot utiliza pentru achiziția de produse și servicii selectate pentru scopul prezentului Ghid. De asemenea, sunt prezentate (i) impactul pe care utilizarea acestor criterii îl poate avea prin raportare la strategia generală de dezvoltare sustenabilă a companiilor, precum și (ii) indicatorii de performanță pentru a măsura acest impact.

Aceste criterii sunt prezentate pentru următoarele categorii de produse și servicii, ce au fost selectate datorită impactului pe care îl pot avea asupra mediului pe întreg ciclul de viață (de la proiectare, la producție, utilizare și, respectiv, eliminare), precum și din perspectiva impactului acestora din perspectiva promovării economiei sociale:

- Alimente și servicii de catering
- Produse textile
- Mobilier
- Servicii de imprimare
- Produse de curățenie / igienă / cosmetică
- Servicii de transport și logistică
- Servicii de arhivare și depozitare
- Produse de ambalare
- Produse promoționale

Proiect derulat de:

Achiziția de alimente și servicii de catering

Sustenabilitatea bio-materiilor regenerabile reprezintă un deziderat de politică publică la nivelul Uniunii Europene, în special în contextul în care lanțul valoric alimentar este considerat a fi responsabil de presiuni uriașe asupra resurselor mediului¹¹⁵. Implementarea unei strategii care se bazează pe circularitate are potențialul de a contribui în mod semnificativ la reducerea consumului ineficient de resurse, precum și la reducerea impactului negativ pe care utilizarea de resurse o are asupra mediului și a societății. Astfel, la nivel european, Strategia „De la fermă la consumator”¹¹⁶, unul dintre pilonii Pactului Verde European, este văzut ca principal vector pentru combaterea risipei alimentare și promovarea unei abordări holistice a lanțului valoric alimentar.

La nivelul activității de business a operatorilor economici privați este nevoie de măsuri specifice, menite să contribuie la îmbunătățirea sustenabilității distribuției și a consumului responsabil de alimente. Pași în acest sens pot fi făcuți prin inițiative traduse, de exemplu, în interzicerea utilizării ambalajelor de unică folosință cu produse refolosibile, promovarea utilizării eficiente și reutilizării apei în procese industriale etc., aspecte ce se pot reflecta în strategiile de achiziții ale companiilor, respectiv în criteriile de selecție, cerințele minime sau criteriile de atribuire utilizate pentru selectarea furnizorilor.

115 A se vedea, în acest sens, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă* COM/2020/98 final.

116 [De la fermă la consumator - Consilium \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A52020D098)

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Implementarea unui sistem de management de mediu cu indicarea măsurilor ce vor fi aplicate pe parcursul implementării contractului. - Implementarea unui sistem de management al calității pe întreg lanțul de aprovizionare. - Existența, la nivelul furnizorului, a unor proceduri privind siguranța alimentelor, dublate de prezentarea unor certificate emise de institute oficiale responsabile cu controlul calității sau organisme cu competențe recunoscute, care atestă conformitatea produselor care urmează a fi livrate, identificată în mod clar prin trimitere la specificații tehnice sau standarde. - Respectarea politicilor interne ale beneficiarului din perspectiva protecției asupra mediului.	- Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Furnizarea de alimente și băuturi care provin din agricultura organică/ecologică. - Utilizarea ambalajelor din materiale reciclate și/sau regenerabile care pot fi refolosite sau reciclate după utilizare. - Utilizarea produselor și echipamentelor de curățare (de exemplu, mașini de spălat vase) care îndeplinesc standardele de mediu. - Reducerea risipei alimentare și gestionarea corespunzătoare a deșeurilor generate. - Furnizarea de meniuri sănătoase, variate, incluzând fructe și legume de sezon, și care utilizează alimente durabile. - Utilizarea echipamentelor eficiente din punct de vedere al energiei și al apei în procesul de preparare al mâncării. - Utilizarea de ceai, cafea, zahăr sau alte produse care îndeplinesc criteriile comerțului echitabil¹¹⁷.	Personalul care lucrează în virtutea unui contract de catering va trebui să aibă calificări referitoare la corecta manipulare a alimentelor, atât pentru a asigura siguranța cât și limitarea muncii irosite¹¹⁸.

¹¹⁷ ICLEI – Local Governments for Sustainability, European Secretariat, *The Procura+ Manual. A Guide to Implementing Sustainable Procurement*, 3rd Edition, p. 94-97, https://procuraplus.org/fileadmin/user_upload/Manual/ManualProcura_online_version_new_logo.pdf

¹¹⁸ European Union (2016) *Buying Green. A Handbook on green public procurement*, p. 46, <https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Buying-Green-Handbook-3rd-Edition.pdf>

SPECIFICAȚII TEHNICE

- Furnizorul să pună în aplicare un plan de reducere la minimum a emisiilor de gaze cu efect de seră și de poluanți atmosferici generate de vehiculele utilizate pentru furnizarea serviciilor, respectiv pentru livrarea alimentelor, luând în considerare optimizarea rutelor, încărcătura transportată, și, dacă este posibil din punct de vedere economic¹¹⁹.
- Evitarea utilizării articolelor de unică folosință. Dacă se folosesc articole de unică folosință, acestea trebuie să fie reciclabile, din plastic reciclabil sau material compostabil. Sunt de preferat produsele compostabile pentru utilizările care duc la contaminarea articolelor cu alimente (de exemplu, tacâmuri și vase)¹²⁰.
- Utilizarea de indicații geografice^{121, 122}.
- Utilizarea de etichete ecologice¹²³.
- Existența unor cursuri de formare profesională pentru personalul utilizat în implementarea contractului cu privire la aspectele de mediu care urmează să fie reînnoite/la politicile revizuite și sprijinirea sistemelor de gestionare pentru a minimiza deșeurile alimentare și de alt tip, a maximiza redistribuirea surplusului de alimente, după caz, și, în cazul în care acest lucru se poate realiza în siguranță, a maximiza reutilizarea sau reciclarea ambalajelor și/sau a altor deșeuri și a asigura eliminarea acestora în condiții de siguranță¹²⁴.

¹¹⁹ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru alimente, servicii de alimentație publică și distribuitoare automate de produse, Bruxelles, 27.09.2019, SWD (2019) 366 final, p. 32

¹²⁰ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru alimente, servicii de alimentație publică și distribuitoare automate de produse, Bruxelles, 27.09.2019, SWD (2019) 366 final, p. 28.

¹²¹ Consumatorii solicită din ce în ce mai mult calitate, precum și produse tradiționale cu caracteristici specifice identificabile, în special cele legate de proveniența lor geografică. Un produs agricol sau un aliment care poartă o astfel de indicație geografică ar trebui să îndeplinească anumite condiții, cum ar fi anumite cerințe specifice care vizează, printre altele, protejarea resurselor naturale sau a peisajului zonei de producție sau creșterea bunăstării animalelor din exploatații. Astfel de cerințe sunt stabilite în specificațiile fiecărui produs cu indicație geografică. Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (JO L 343, 14.12.2012), p. 1-29.

¹²² Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (JO L 343, 14.12.2012), p. 1-29.

¹²³ [Eticheta ecologica - ANPM](#).

¹²⁴ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru alimente, servicii de alimentație publică și distribuitoare automate de produse, Bruxelles, 27.09.2019, SWD (2019) 366 final, p. 22-23.

CRITERII DE ATRIBUIRE	• Contribuția procesului de fabricație la protecția mediului; • Lanțul de aprovizionare - canale scurte de aprovizionare; • Cea mai scurtă distanță de la locul de producție la locul de consum; • Produse agricole/alimentare etichetate cu indicație geografică (ca măsură de sprijinire a producătorilor locali) ¹²⁵	• Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile • Încadrarea furnizorilor în categoria întreprinderi sociale, întreprinderi sociale de inserție, unități protejate • Implementarea standardului SA 8000¹²⁶ • Implementarea standardului ISO45001 ¹²⁷
CLAUZE CONTRACTUALE	• Garanții contractuale cu privire la organizarea de sesiuni orientate spre instruirea personalului cu privire la sprijinirea practicilor durabile. • Garanții contractuale cu privire la politicile privind trasabilitatea tuturor produselor alimentare și verificarea acurateții conținutului prezentat. • Specificații contractuale cu privire la un procent minim de alimente care trebuie să fie încadrate drept produse organice. • Includerea clauzelor contractuale privind gestionarea deșeurilor rezultând din ambalaje alimentare. • Pe întreaga durată a contractului, furnizorul de servicii trebuie să colecteze și să înregistreze facturile și alte documente care dovedesc respectarea criteriilor în conformitate cu cerințele pentru verificarea specificațiilor tehnice relevante¹²⁸.	• Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului

¹²⁵ În acest sens, se va indica lista de astfel de produse care poartă o etichetă de indicație geografică care pot fi furnizate/oferte. A se vedea [Ghidul privind achizițiile cu clauze sociale și verzi și Regulamentul \(UE\) nr. 1151/2012 al Parlamentului european și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare](#)

¹²⁶ SA8000 este un standard internațional ce încurajează organizațiile să dezvolte, mențină și să aplice practici sociale acceptabile la locul de muncă. Se bazează pe Declarația ONU a drepturilor omului, ILO și alte norme internaționale privind munca și drepturile omului și legislația națională a muncii, pentru a acorda importanță și a proteja întreg personalul care furnizează produse sau servicii pentru acea organizație aflat sub controlul și influența unei organizații, incluzând deopotrivă personalul propriu angajat de organizație cât și pe cel al furnizorilor, subcontractanților, subfurnizorilor și muncitorii la domiciliu. Intenția este ca organizația să se conformeze acestui standard printr-un sistem de management adecvat și eficient - [Social Accountability 8000 \(sa-intl.org\)](#).

¹²⁷ ISO45001 este noul standard internațional pentru un sistem de management al sănătății și siguranței în muncă. Acest standard însoțește certificarea BS OHSAS 18001 și poate fi aliniat cu alte standarde privind sistemele de management, cum ar fi ISO 9001:2015 și ISO 14001:2015 - <https://www.sgsgroup.ro/ro-ro/sustainability/social-sustainability/audit-certification-and-verification/iso-45001-occupational-health-and-safety-management-systems-ohsms>.

¹²⁸ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru alimente, servicii de alimentație publică și distribuitoare automate de produse, Bruxelles, 27.09.2019, SWD (2019) 366 final, p. 17.

Proiect derulat de:

INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	• cantitatea de deșeuri redusă • Contribuția la reducerea emisiilor poluante, ca rezultat al solicitării furnizorilor de a utiliza autovehicule ce se încadrează în categoria vehiculelor hibrid / electrice	• Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA • Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/ categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii
IMPACT	• Îmbunătățirea calității produselor servite din punct de vedere al sănătății individului și al durabilității. • Bugetul va fi optimizat prin promovarea felurilor de mâncare cu un conținut scăzut de carne și produse de proveniență animală. • Reducerea deșeurilor alimentare este esențială pentru reducerea efectului global al serviciilor de alimentație asupra mediului¹²⁹. • Eliminarea ambalajelor din plastic. • Încurajarea abordării circulare.	• Contribuția la incluziunea socială • Promovarea ÎS / ÎSI / UPA

¹²⁹ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru alimente, servicii de alimentație publică și distribuitoare automate de produse, Bruxelles, 27.09.2019, SWD (2019) 366 final, p. 4.

Proiect derulat de:

Achiziția de produse textile

Textilele, la fel ca și alimentele, construcțiile sau sectorul transporturilor, reprezintă una dintre industriile cu cele mai mari procente din perspectiva utilizării materiilor prime principale și a resurselor naturale (e.g., apă), fiind responsabile și pentru un nivel considerabil de emisii de gaze cu efect de seră¹³⁰. De asemenea, conform studiilor efectuate în domeniu, se pare că industria textilelor a ajuns să polueze chiar mai mult decât toate zborurile internaționale și transporturile maritime la un loc, fiind responsabilă de aproximativ 10% din totalul emisiilor de CO₂ și pentru 20% din poluarea apelor¹³¹. În prezent, aproape 90% din fibrele textile provenite din haine și articole de îmbrăcăminte este ori incinerat, ori trimis la groapa de gunoi, mai puțin de 1% din toate textilele din lume ajungând să fie refolosite pentru realizarea de produse textile noi¹³². Inovarea în acest domeniu este necesară, în special pentru susținerea IMM-urilor (ca principal jucător în această industrie), stimularea comercializării de textile produse în mod sustenabil și luarea în considerare a circularității textilelor pentru a ajuta la crearea unei noi piețe (e.g., piața pentru reutilizarea textilelor). În acest sens, la nivelul Uniunii Europene se conturează deja de câțiva ani o strategie pentru textile, care ia în considerare anumite aspecte ce se pot traduce în componente ale unui plan de acțiune pentru sprijinirea sustenabilității acestui sector. Aceste aspecte includ încurajarea proiectării ecologice a articolelor din textile, bazată pe circularitatea acestora; încurajarea modelelor de afaceri de tipul produs ca serviciu; crearea cadrului necesar colectării separate a deșeurilor textile; și stimularea sortării, reutilizării și reciclării textilelor¹³³. Companiile private pot juca un rol important în implementarea cu succes a acestei noi strategii, prin modalitatea de achiziție a produselor realizate din textile (e.g., produse textile, produse promoționale, produse hand-made), cu accent pe criterii de mediu, dar și sociale. Criteriile utilizate pentru produsele textile pot avea în vedere impacturile cele mai semnificative asupra mediului de-a lungul ciclului de viață al produselor, care la nivel european au fost împărțite în cinci categorii diferite¹³⁴:

- aprovizionarea cu fibre;
- conservarea energiei în faza de utilizare;
- restricții chimice;
- proiectarea pentru reutilizare și reciclare.
- durabilitatea și extinderea duratei de viață;

¹³⁰ Idem. 96.

¹³¹ [UN Alliance aims to put fashion on path to sustainability | UNECE și 10 Concerning Fast Fashion Waste Statistics | Earth.Org](#)

¹³² Ellen McArthur Foundation (2017) *A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future*, <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>

¹³³ Idem. 96.

¹³⁴ SWD(2017) 231 - Document de lucru al serviciilor Comisiei, Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, [Microsoft Word - ENV-2017-00477-00-00-RO-TRA-00.DOCX \(europa.eu\)](#)

Proiect derulat de:

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Furnizorii trebuie să descrie sistemele și capacitățile de care dispun pentru a monitoriza și a verifica originea fibrelor textile și pentru gestionarea substanțelor chimice. În plus, aceștia vor descrie sistemele de documentare, de audit și de analiză utilizate pentru monitorizarea conformității furnizorilor și a produsului final¹³⁵. - Certificarea furnizată de organisme de control în domeniul producției ecologice. - Furnizorii trebuie să pună la dispoziție o descriere a resurselor interne, a sistemelor de gestionare și a infrastructurii care vor fi utilizate pentru gestionarea conformității și pentru prestarea serviciilor. - În cazul serviciilor de spălare, furnizorii trebuie să furnizeze detalii cu privire la sistemul de verificare care urmează să fie utilizat pentru achiziționarea de detergenți conformi pentru utilizarea în cadrul fiecărei linii a procesului de spălare.	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă (inclusiv din perspectiva cerințelor de igienă și medicale la locurile de producție).
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Utilizarea de etichete ecologice pentru textile¹³⁶. - Etichetarea în ceea ce privește modul de întreținere a textilelor trebuie să promoveze spălarea la temperaturi mai scăzute, dacă este posibil la 30°C sau mai puțin, și utilizarea programului cu consum scăzut de energie al mașinii de spălat. De asemenea, furnizorul trebuie să ofere exemple de etichetare în ceea ce privește modul de întreținere și instrucțiunile suplimentare pentru utilizator și trebuie să furnizeze, dacă este cazul, informații privind motivele pentru care textilele trebuie să fie spălate la temperaturi mai mari de 30°C¹³⁷.	Toate echipamentele care urmează să fie utilizate în prestarea serviciilor incluse în scopul derulării contractului respectă cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a acestor echipamente.

135 Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, Bruxelles 06.06.2017, SWD (2017) 231 final, p. 10-11.

136 [Etichetarea produselor textile - Your Europe \(europa.eu\)](#) și [Produse textile ecologice \(ekoetiket.com\)](#).

137 Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, Bruxelles 06.06.2017, SWD (2017) 231 final, p. 25-26.

SPECIFICAȚII TEHNICE	• Cel puțin 20 % din conținutul produselor de bumbac utilizate pentru executarea contractului să fie cultivat conform cerințelor prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 834/2007¹³⁸ sau cultivat conform principiilor IPM, astfel cum sunt definite de Directiva 2009/128/CE a UE¹³⁹ sau de programul pentru IPM al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO)¹⁴⁰. • Certificarea de către o parte terță a conținutului reciclat și trasabilitatea acestuia, furnizate pentru liniile de producție ale produselor care urmează să fie livrate și pentru materiile prime reciclate¹⁴¹.	• Utilizarea unui procent minim de textile reciclate
CRITERII DE ATRIBUIRE	• Folosirea, în etapa de proiectare, de textile uzate care pot fi refolosite în scopul lor inițial sau achiziționarea de textile care conțin fibre reciclate. • Îmbunătățirea cerințelor minime reflectate în specificațiile tehnice – mai mult de 20% din conținutul produselor de bumbac utilizate pentru executarea contractului să fie cultivat conform cerințelor prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 834/2007¹⁴² sau cultivat conform principiilor IPM, astfel cum sunt definite de Directiva 2009/128/CE a UE¹⁴³ sau de programul pentru IPM al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO)¹⁴⁴. • Restricționarea utilizării substanțelor¹⁴⁵ pentru procesele de producție de vopsire, imprimare și apretură pentru produsul (produsele) furnizat(e).	• Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile • Oferirea de stagii profesionale șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate • Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. • Implementarea standardului SA 8000 • Implementarea standardului ISO45001 • Apartenența la Fundația Fair Wear Foundation (FWF)¹⁴⁶

138 Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN>

139 Directiva 2009/128/CE din 21 octombrie 2009 a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:309:0071:0086:RO:PDF>

140 [Plant Production and Protection Division: More about IPM \(fao.org\)](http://plantproductionandprotectiondivision.org/)

141 Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, Bruxelles 06.06.2017, SWD (2017) 231 final, p. 20.

142 Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91.

143 Directiva 2009/128/CE din 21 octombrie 2009 a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor.

144 [Plant Production and Protection Division: More about IPM \(fao.org\)](http://plantproductionandprotectiondivision.org/)

145 Coloranți și pigmenți, auxiliari chimici, înălbitori pe bază de clor, tratamente de hidrofobizare, oleofobizare și protejare împotriva petelor, agenți de ignifugare etc. – a se vedea SWD(2017) 231 - Document de lucru al serviciilor Comisiei, Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, [Microsoft Word - ENV-2017-00477-00-00-RO-TRA-00.DOCX \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euro-lex/lexUriServ.do?uri=OJ:L:2017:00477:00-00-RO-TRA-00.DOCX)

146 Prin apartenența la FWF, o organizație își ia angajamentul de a implementa cele opt standarde de muncă pe întreg lanțul de aprovizionare: alegerea liberă a locului de muncă; nediscriminarea la locul de muncă; interzicerea muncii copiilor; libertatea de asociere și de negociere colectivă; plata unui salariu conform cu prevederile legale și practicile locale de business; asigurarea unui program de lucru decent; asigurarea unor condiții de muncă sigure și sănătoase; încheierea unor contracte de muncă ce respectă prevederile legale - <https://www.fairwear.org/>.

CLAUZE CONTRACTUALE	- Furnizorul se angajează să pună la dispoziție piese de schimb pentru toate piesele și accesoriile (de exemplu, fermoare, nasturi, copci etc.) care fac parte din produsele care urmează să fie furnizate pe întreaga durată a contractului de furnizare. De asemenea, trebuie să fie furnizată o listă de prețuri orientative pentru respectivele părți și accesorii. - Achizitorul își rezervă dreptul de a efectua vizite și inspecții la fața locului sau de a solicita inspecții din partea terților în scopul de a verifica capacitățile furnizorilor.	Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	Creșterea procentului de textile reciclate folosit în produsele ce se achiziționează	- Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. - Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	- Durabilitatea și extinderea duratei de viață a produselor. - Compoziția de fibre a produselor textile are un impact semnificativ asupra cantității de energie necesare pentru spălarea, uscarea și călcarea acestora. De exemplu, echipamentele de lucru sau textilele de interior de amestecuri de bumbac sintetic pot reduce consumul de energie necesar pentru fiecare ciclu de spălare și, prin urmare, de asemenea, costurile cu până la aproximativ 50 % în comparație cu aceleași produse realizate din fibre 100 % naturale¹⁴⁷. - Încurajarea abordării circulare, respectiv încurajarea reutilizării și reciclării textilelor	- Contribuția la incluziunea socială. - Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

147 Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru produse și servicii textile, Bruxelles 06.06.2017, SWD (2017) 231 final, p. 36.

Achiziția de mobilier

Achiziția de mobilier poate avea un impact semnificativ atât din perspectivă socială, cât și din perspectivă de mediu. Din perspectivă socială, poate contribui la funcționarea sănătoasă a economiei sociale și promovarea incluziunii sociale, prin achiziția de mobilier realizat de către și în cadrul unor unități protejate autorizate, a unor întreprinderi sociale sau a unor întreprinderi sociale de inserție. Din perspectivă de mediu, impacturile principale pot fi împărțite în mai multe categorii, în funcție de etapele din ciclul de viață al mobilierului¹⁴⁸. Astfel, în primul rând, cel mai mare impact asupra mediului este direct legat de materialele din care este confecționat mobilierul. O politică de achiziții sustenabile poate contribui la reducerea acestui impact prin stabilirea unor specificații privind sursa materialelor din care este confecționat mobilierul. Procesul de producție, ambalarea și tratarea componentelor sunt, de asemenea, relevante din perspectiva impactului asupra mediului. Nu în ultimul rând, impactul la sfârșitul ciclului de viață a mobilierului, din perspectiva reciclării și reutilizării componentelor de mobilier, poate fi semnificativ. Modelele de criterii prezentate mai jos sunt relevante din ambele perspective menționate mai sus.

¹⁴⁸ SWD(2017) 283 - Document de lucru al serviciilor Comisiei, Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru mobilier, <https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/ENV-2017-00602-02-00-RO-TRA-00.pdf>

Proiect derulat de:

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Toate tipurile de lemn utilizate pentru mobilierul care urmează să fie furnizat în temeiul contractului trebuie să fie recoltate în mod legal, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 995/2010 („Regulamentul UE privind lemnul”). - Prezentarea certificatelor de lanț de custodie pentru lemnul certificat ca FSC¹⁴⁹, PEFC¹⁵⁰ sau alte mijloace echivalente de probă vor fi acceptate drept dovadă a conformității. - Achiziția de lemn din păduri gestionate durabil și legal.	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Utilizarea de etichete ecologice¹⁵¹. Produsele de mobilier cărora li s-a acordat eticheta ecologică a UE pentru mobilier (instituită în Decizia (UE) 2016/1332 a Comisiei sau în ISO 14024:2018) sau pentru realizarea cărora se utilizează metode echivalente (cum ar fi certificatul GREENGUARD sau echivalent) sunt considerate conforme¹⁵². - Utilizarea de materiale fabricate parțial sau total din materiale reciclate și/sau materiale regenerabile (precum lemnul). - Asigurarea posibilității de reciclare și de separare a materialelor de ambalare și a componentelor de mobilă, precum și a utilizării unor materiale de ambalare pe bază de materii prime regenerabile.	- Operațiunile de dezasamblare și înlocuire ar trebui să poată fi efectuate prin utilizarea instrumentelor manuale comune și de bază și a forței de muncă necalificate - Toate echipamentele care urmează să fie utilizate în prestarea serviciilor incluse în scopul derulării contractului respectă cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a acestor echipamente.

149 [FSC \(Forest Stewardship Council - Consiliul de administrare a pădurilor\)](#)

150 [PEFC \(Programme for the Endorsement of Forest Certification - Program de aprobare a sistemelor de certificare forestieră\)](#)

151 [Eticheta ecologica - ANPM.](#)

152 Izvoran, Alin (n.d.) Ghid privind achizițiile cu clauze sociale și verzi, p. 56 <https://buysocial.ro/wp-content/uploads/2022/10/Ghid-achizitii-cu-clauze-sociale-si-de-mediu.pdf>

SPECIFICAȚII TEHNICE	• Ambalajele trebuie să fie formate din materiale ușor de reciclat și/sau materiale obținute din surse regenerabile, sau trebuie să fie un sistem multifuncțional. Toate materialele de ambalare trebuie să fie ușor de separat, cu mâna, în componente reciclabile, formate dintr-un singur tip de material (de exemplu, carton, hârtie, plastic, materiale textile). • Toate piesele din plastic $\geq 50g$ trebuie să aibă un marcaj pentru reciclare în conformitate cu ISO 11469 sau cu un standard echivalent și să nu conțină substanțe din alte materiale care ar putea împiedica reciclarea lor. • Furnizorii trebuie să furnizeze o descriere a materialelor din plastic prezente și a cantităților utilizate, modul în care sunt etichetate și în care sunt conectate între ele sau cu alte materiale. • Furnizorii trebuie să prezinte o listă cu toate substanțele pentru tratarea suprafețelor care au fost utilizate pentru fiecare material prezent în mobilă și fișele lor tehnice de securitate sau documentația echivalentă. • Furnizorii trebuie să prezinte o documentație adecvată în care se precizează procentul de materiale reciclate în greutate. • Furnizorul trebuie să pună la dispoziție fișa tehnică a produsului care să conțină instrucțiuni clare de dezasamblare, înlocuire și reparare (pe hârtie sau copie electronică, video) pentru a permite o dezasamblare nedistructivă a produsului de mobilier în scopul înlocuirii pieselor/ materialelor componente¹⁵³.	
CRITERII DE ATRIBUIRE	• Implementarea de proiecte ce vizează protejarea mediului și contribuția la refacerea ecosistemului (i.e., plantarea de copaci) • Procentul din mobilierul furnizat care provine din mobilier complet recondiționat	• Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile • Oferirea de stagii profesionale șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate • Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. • Implementarea standardului SA 8000 • Implementarea standardului ISO 45001

153 Izvoran, Alin (n.d.) Ghid privind achizițiile cu clauze sociale și verzi, p. 57 <https://buysocial.ro/wp-content/uploads/2022/10/Ghid-achizitii-cu-clauze-sociale-si-de-mediu.pdf>

CLAUZE CONTRACTUALE	• Clauze prin care să se stipuleze dreptul achizitorului de a efectua teste de verificare aleatorii în orice moment pe durata contractului. • Clauze cu privire la rezilierea contractului în cazul în care produsele livrate nu îndeplinesc criteriile. • Stipulații care să prevadă recondiționarea unor părți din mobilierul existent și parțial uzat. • În cadrul contractului trebuie să fie prevăzute remedii adecvate pentru cazurile de nerespectare a clauzei cu privire la recoltarea legală a lemnului, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 995/2010. • Stipularea dreptului achizitorului de a solicita dovezi cu privire la procedurile de evaluare și atenuare a riscurilor instituite în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul (UE) nr. 995/2010¹⁵⁴.	• Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	• Numărul de proiecte de mediu implementate. • Identificarea oricăror practici ce nu contribuie la asigurarea procurării materialelor ce intră în componența mobilierului exclusiv din surse verificate și certificate	• Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. • Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	• Conservarea biodiversității • Gestionarea durabilă a pădurilor și descurajarea exploatărilor forestiere ilegale • Promovarea achiziției de mobilier second-hand. • Achiziționarea de mobilă durabilă, adecvată pentru utilizare, ergonomică, ușor de demontat și reciclabilă. • Eliminarea ambalajelor din plastic. • Încurajarea abordării circulare și reducerea deșeurilor provenind din mobilierul ajuns la sfârșitul ciclului de viață. • Limitarea conținutului de solvenți organici și a emisiilor de COV din produse, adezivi și substanțele pentru tratarea suprafețelor¹⁵⁵.	• Contribuția la incluziunea socială. • Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

¹⁵⁴ Art. 6 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul (UE) nr. 995/2010:

„Sistemul „due diligence” menționat la articolul 4 alineatul (2) cuprinde următoarele elemente:

(b) proceduri de evaluare a riscului care permit operatorului să analizeze și să evalueze riscul de a fi introdus pe piață lemn recoltat în mod ilegal sau produse

din lemn derivate din acesta. Aceste proceduri iau în considerare informațiile prevăzute la litera (a), precum și criteriile relevante de evaluare a riscului, inclusiv:

—garantarea respectării legislației aplicabile, care poate include certificarea sau alte sisteme verificate de terțe părți care se referă la respectarea legislației aplicabile;

—prevalența recoltării ilegale a anumitor specii de arbori;

—prevalența recoltării sau a practicilor ilegale în țara de recoltare și/sau regiunea subnațională în care a fost recoltat lemnul, inclusiv prevalența conflictelor armate;

—sancțiunile impuse de Consiliul de Securitate al ONU sau de Consiliul Uniunii Europene cu privire la importul sau exportul de lemn; — complexitatea lanțului de aprovizionare cu lemn și produse din lemn;

(c) cu excepția cazului în care riscul identificat cu ocazia procedurilor de evaluare a riscului menționate la litera (b) este neglijabil, proceduri de atenuare a riscului care constau într-o serie de măsuri și proceduri care sunt adecvate și proporționale pentru a reduce cu eficiență la minimum riscul respectiv și care pot include solicitarea unor informații sau documente suplimentare și/sau solicitarea de verificare de către părți terțe

¹⁵⁵ Criteriile UE pentru achizițiile publice verzi pe categorii de produse. Mobilă- Fișa Produsului p. 141.

Achiziția de servicii de imprimare

Achiziția de servicii de imprimare poate constitui o alternativă fiabilă la achiziția de imprimante / aparate multifuncționale și consumabile. Achiziția de servicii de imprimare presupune încheierea de acorduri de servicii în care prețul este corelat cu cantitatea de pagini imprimate, și pot include furnizarea de echipamente de procesare a imaginii și/sau consumabile, întreținere, activități la sfârșitul ciclului de viață și optimizarea documentelor generate de organizație¹⁵⁶. Modul de selectare a prestatorilor acestor servicii se poate reflecta în impactul asupra mediului al acestor servicii, prin includerea unor criterii ce vizează hârtia folosită (e.g., tipul de hârtie folosit, sursa și modul de tratare a hârtiei); cerneala utilizată pentru procesul de imprimare; aspecte legate de managementul deșeurilor (e.g., existența unor proceduri privind reciclarea hârtiei și gestionarea deșeurilor din hârtie); aspecte legate de performanța energetică a echipamentului utilizat pentru prestarea serviciilor de imprimare; ambalarea și transportul materialelor imprimate

¹⁵⁶ SWD(2020) 148 - Document de lucru al serviciilor Comisiei, Criteriile UE privind achizițiile publice verzi pentru echipamente de procesare a imaginii, consumabile și servicii de imprimare, https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/20032020_EU_GPP_criteria_for_imaging_equipment_2020_ro.pdf

Proiect derulat de:

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management de mediu - respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare - Furnizorul de servicii are proceduri și sisteme interne adecvate pentru gestionarea și eliminarea în siguranță a substanțelor chimice periculoase utilizate în procesul de imprimare - Furnizorul de servicii are proceduri și sisteme adecvate pentru gestionarea deșeurilor, în special pentru reciclarea deșeurilor de hârtie și a plăcilor de imprimare uzate	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	Cerințe privind hârtia utilizată: - Hârtia de copiat și hârtia grafică hârtia folosite sunt certificate ca fiind recoltate dintr-o pădure/cherestea gestionată durabil (e.g., certificate FSC¹⁵⁷, PEFC¹⁵⁸ sau prin alte mijloace echivalente de probă drept dovadă a conformității). - Utilizare de hârtie cu conținut din fibre reciclate în proporție de cel puțin 10 / 20 / 30 % - Hârtia folosită nu are clor elementar (ECF), nu are clor procesat (PCF) sau nu are clor deloc (TCF). Cerințe privind ambalajele folosite pentru livrarea produselor imprimate: - În cazul în care sunt utilizate ambalaje din carton pentru livrarea materialelor imprimate, acestea trebuie să fie compuse din cel puțin 50% material reciclat. În cazul în care sunt utilizate pungi sau folii din plastic pentru ambalarea finală, acestea trebuie să fie compuse din cel puțin 50% material reciclat sau trebuie să fie biodegradabile sau compostabile. - Consumul de electricitate al echipamentelor și dispozitivelor să fie cât mai redus.	Toate echipamentele care urmează să fie utilizate în prestarea serviciilor incluse în scopul derulării contractului respectă cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a acestor echipamente.

157 [FSC \(Forest Stewardship Council - Consiliul de administrare a pădurilor\)](#)

158 [PEFC \(Programme for the Endorsement of Forest Certification - Program de aprobare a sistemelor de certificare forestieră\)](#)

CRITERII DE ATRIBUIRE	- Utilizare de hârtie cu conținut din fibre reciclate în proporție de mai mult de 10 / 20 / 30 % (corespondent al specificației tehnice de mai sus) - Utilizarea de multifuncționale cu eficiență energetică crescută - Utilizarea de ambalaje de carton / plastic compuse din mai mult de 50% material reciclat / reciclabil - Utilizarea surselor de energie regenerabilă în timpul tipăririi și proceselor conexe - Utilizarea de cerneală obținută din surse vegetale	- Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile - Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. - Implementarea standardului SA 8000 - Implementarea standardului ISO45001
CLAUZE CONTRACTUALE	- Asumarea, de către furnizori, a obligației de a asigura că echipamentele de procesare a imaginii care nu mai funcționează pe durata contractului să fie readuse în stare deplină de funcționare folosind piese de schimb. - Furnizorul va prezenta dovezi privind utilizarea de consumabile, precum: (i) hârtie de copiat și hârtie grafică care îndeplinește criteriile UE privind achizițiile sustenabile; (ii) consumabile care îndeplinesc criteriile UE privind achizițiile sustenabile; (iii) cartușe/recipiente reutilizate sau refabricate. - Furnizorul încurajează clienții să minimizeze utilizarea finisajelor inutile, adezivi, laminate și ornamente și oferă opțiuni alternative de finisare care vor minimiza impactul asupra mediului al materialelor imprimate - Furnizorul utilizează cerneluri obținute din surse vegetale ori de câte ori aplicațiile de imprimare o permit, și crește gradul de conștientizare a clienților cu privire la impactul negativ asupra mediului asociat cu utilizarea cernelurilor metalice	Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	Indici de eficiență energetică înregistrați la nivelul companiei achizitoare (reducerea consumului de energie rezultat din externalizarea acestor servicii)	- Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. - Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/ categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	- Creșterea eficienței energetice. - Încurajarea abordării circulare. - Contribuția la conservarea biodiversității - Gestionarea durabilă a pădurilor și descurajarea exploatărilor forestiere ilegale	- Contribuția la incluziunea socială. - Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

Produse de curățenie/ igienă/cosmetică

Similar categoriilor de produse și servicii analizate anterior, produsele de curățenie / igienă / cosmetică pot avea un impact semnificativ atât asupra mediului, cât și din perspectiva socială pe întreg ciclul de viață al acestora, respectiv de la producție (din perspectiva componentelor ce intră în compoziția acestora), la punerea acestor produse la dispoziția consumatorilor (din perspectiva ambalării și transportului acestor produse), la utilizare (din perspectiva instruirii celor care le utilizează) și, respectiv, până la eliminare. Prin stabilirea unor criterii pentru achiziția acestor produse, companiile pot contribui la reducerea impactului asupra mediului al acestor produse, la promovarea produselor de curățenie ecologice, și la susținerea IMM-urilor sau al întreprinderilor sociale / de inserție ce produc astfel de produse.

Proiect derulat de:

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management al calității - Dovada implementării unui sistem de management de mediu - Respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare - Furnizorul de servicii are proceduri și sisteme interne adecvate pentru gestionarea și eliminarea în siguranță a substanțelor chimice periculoase utilizate în procesul de producție a produselor achiziționate - Furnizorul de servicii are proceduri și sisteme adecvate pentru gestionarea deșeurilor periculoase	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Utilizarea de etichete ecologice - Produsele nu trebuie să conțină solvenți sau substanțe nocive - Fiecare produs trebuie să aibă o etichetă corespunzătoare care să includă instrucțiuni privind dozajul, precum și informații despre siguranță și aciditate/bazicitate (pH) - Produsele să fie biodegradabile - Toate produsele oferite trebuie să fie echipate cu dispozitive auxiliare de dozare adecvate - Containerele goale trebuie preluate gratuit de către furnizor. - Comercializarea produselor în ambalaje primare confecționate în proporție de cel puțin 25%, din materiale reciclate (plastic) sau confecționate din material reciclabil	- Toate echipamentele care sunt utilizate în procesul de producție a produselor respectă cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a acestor echipamente - Toți angajații beneficiază de programe de instruire pentru producția produselor achiziționate

CRITERII DE ATRIBUIRE	- Includerea în lista de produse de curățenie / cosmetică furnizate a următoarelor tipuri de produse¹⁵⁹ » Produse care conțin agenți de curățare cu acțiune bacteriană - pentru curățarea suprafețelor dure. » Produse de curățare / igienă Cradle-to-Cradle (C2C)¹⁶⁰ – produse care îndeplinesc criteriile etichetei „bronz” C2C sau echivalente. - Implementarea unui sistem care să sprijine siguranța în utilizare prin diferențierea soluțiilor de curățare în funcție de zona de utilizare a acestora - Comercializarea produselor în ambalaje primare confecționate în proporție mai mare de 25%, din materiale reciclate (plastic) sau confecționate din material reciclabil - Existența unui sistem de monitorizare a utilizării substanțelor chimice în procesul de producție	- Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile - Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. - Implementarea standardului SA 8000 - Implementarea standardului ISO45001
CLAUZE CONTRACTUALE	- Punerea la dispoziția companiei achizitoare, la solicitarea acesteia, a tuturor informațiilor legate de procesul de producție a produselor achiziționate / fișelor produselor care să confirme respectarea cerințelor din caietul de sarcini - Organizarea de sesiuni de instruire privind utilizarea produselor achiziționate - Furnizorul va furniza dovezi că toate containerele preluate în timpul executării contractului sunt reciclate	Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	Procentul de produse de curățenie / cosmetică ecologice folosite/an comparativ cu cele tradiționale	- Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. - Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	- Reducerea impactului asupra mediului a produselor achiziționate - Promovarea circularității	- Contribuția la incluziunea socială. - Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

159 [SUSTAINABLE PROCUREMENT PLATFORM | RESOURCE CENTRE \(sustainable-procurement.org\)](https://sustainable-procurement.org/)

160 [What is Cradle to Cradle Certified®? - Get Certified - Cradle to Cradle Products Innovation Institute \(c2ccertified.org\)](https://c2ccertified.org/)

Servicii de transport și logistică

Transportul sustenabil a fost definit ca *furnizarea de servicii și infrastructură pentru mobilitate a oamenilor și a bunurilor, promovând dezvoltarea economică și socială în beneficiul generațiilor actuale și viitoare, într-o manieră sigură, accesibilă, universală, eficientă, și rezistentă, reducând în același timp carbonul și alte emisii cu impact asupra mediului*¹⁶¹. Transportul sustenabil, cu toate implicațiile și obiectivele sale ce țin de acces universal, siguranță sporită, impact redus asupra mediului și climei, reziliență îmbunătățită și mai mult eficiență, este crucial pentru dezvoltarea durabilă. Pe lângă furnizarea de servicii și infrastructură pentru mobilitatea persoanelor și a mărfurilor, transportul sustenabil este un catalizator prin raport la atingerea altor obiective esențiale, precum eradicarea sărăciei în toate dimensiunile sale, reducerea inegalității și combaterea schimbărilor climatice, nefiind un obiectiv în sine. Progresele științifice și dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii sunt esențiale pentru trecerea la transport sustenabil încorporând combustibili și motoare ecologice, digitalizare la scară largă, aplicații care procesează informații în timp real, vehicule autonome și sistemele inteligente de transport. Sunt necesare astfel abordări inovatoare în guvernarea corporativă și la nivelurile de politici de mediu, care să fie orientate spre sprijinirea și motivarea unei tranziții la servicii de transport ecologic.

Toate achizițiile de produse și servicii de mai sus au impact asupra mediului din perspectiva logisticii. Astfel, în măsura în care livrarea produselor nu este inclusă în obiectul contractului încheiat de către companii cu furnizorii acestora, companiile se pot găsi în situația în care trebuie să externalizeze serviciile de logistică. Prestarea serviciilor de logistică pot avea un impact semnificativ asupra mediului, în special din perspectiva mijloacelor de transport utilizate și a organizării procesului de logistică. De asemenea, procurarea acestor servicii poate fi relevantă și din perspectiva socială, putând contribui în mod evident la promovarea politicilor din punctul de vedere al economiei sociale.

¹⁶¹ United Nations Secretary-General High-level Advisory Group on Sustainable Transport (2016) *Mobilizing Sustainable Transport for Development: Analysis and Policy Recommendations*, [Mobilizing Sustainable Transport for Development](https://www.un.org/development/dkp/publications/mobilizing-sustainable-transport-for-development) : Sustainable Development Knowledge Platform ([un.org](https://www.un.org/))

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management de mediu. - Respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare. - Prevalența Serviciilor de mobilitate combinate (SMC)¹⁶², care includ, de obicei, transportul public și închirierea de biciclete. O caracteristică cheie a SMC este capacitatea de a satisface nevoile de deplasare ale clienților utilizând modurile de transport cele mai adecvate și cele mai eficiente sau o combinație a acestora. - Furnizorul trebuie să aibă experiență relevantă în fiecare dintre domeniile următoare: - identificarea, evaluarea și aplicarea tehnologiilor disponibile și a măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) „de la sursa de combustibil la vehicul” și a emisiilor de poluanți atmosferici; - aplicarea procedurilor legate de monitorizarea și raportarea emisiilor de GES¹⁶³.	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Vehiculele care se utilizează pentru prestarea serviciilor de transport trebuie să folosească combustibili alternativi, precum: hidrogen, baterii electrice (inclusiv hibride plug-in), gaze naturale (atât GNC, cât și GNL, inclusiv biometan), biocombustibili lichizi, combustibili sintetici și parafinici, GPL¹⁶⁴. - Achiziția de servicii de transport care să respecte următoarele praguri: - nu mai mult de 50 g/km CO₂ și până la 80% din limitele de emisii reale aplicabile (RDE) pentru oxizi de azot (NO_x) și particule ultrafine – număr de particule (PN), până la 31 decembrie 2025; - zero emisii începând cu 1 ianuarie 2026¹⁶⁵.	- Toate echipamentele care sunt utilizate în procesul de producție a produselor respectă cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a acestor echipamente - Toți angajații beneficiază de programe de instruire pentru producția produselor achiziționate

¹⁶² Criteriile UE privind achizițiile publice verzi în domeniul transportului rutier, Bruxelles, 18.10.2021, SWD (2021) 296 final, p. 28.

¹⁶³ Criteriile UE privind achizițiile publice verzi în domeniul transportului rutier, Bruxelles, 18.10.2021, SWD (2021) 296 final, p. 53.

¹⁶⁴ [Clean Vehicles Directive](#)

¹⁶⁵ Directiva (UE) 2019/1161 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei 2009/33/CE privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic, transpusă în legislația națională prin Ordonanță de urgență privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante, în sprijinul unei mobilități cu emisii scăzute, pentru abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2011 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic și a Legii nr. 37/2018 privind promovarea transportului ecologic

SPECIFICAȚII TEHNICE	- Indicatoare pentru schimbarea vitezelor, consumul de combustibil și monitorizarea presiunii în anvelope. - Existența limitatorului de viteză¹⁶⁶. - Vehiculele trebuie să fie echipate cu: i. pneuri ale căror niveluri de emisii de zgomot exterior la rulare fac parte din clasa „A”, astfel cum este definită de Regulamentul (UE) 2020/740 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri, sau ii. pneuri reșapate.	
CRITERII DE ATRIBUIRE	- Utilizarea de vehicule proiectate pentru dezasamblarea și reciclarea la sfârșitul ciclului de viață. - Utilizarea de autovehiculele care sunt echipate cu informații/instrucțiuni privind conducerea ecologică. - Utilizarea de autovehicule ce au capacitatea de a parcurge distanțe cu zero emisii la țeava de evacuare.	- Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile. - Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. - Implementarea standardului SA 8000 - Implementarea standardului ISO45001

166 Criteriile UE privind achizițiile publice verzi în domeniul transportului rutier, Bruxelles, 18.10.2021, SWD (2021) 296 final, p. 11

Proiect derulat de:

CLAUZE CONTRACTUALE	• Clauze care să permită/solicite teste auto pe drum pentru a confirma emisiile reale și performanța combustibilului. • Garanții contractuale care să reflecte programe de conducere ecologică. • Angajamente contractuale cu privire la cele mai scurte rute disponibile pentru a ajunge la destinație. • Obligația de a prezenta fișa cu specificațiile tehnice ale vehiculului, care include informațiile prevăzute ca specificații tehnice. • Clauze cu privire la rezilierea contractului în cazul în care serviciile prestate nu îndeplinesc criteriile. • Furnizorul trebuie să aibă proceduri scrise pentru: a. monitorizarea și înregistrarea emisiilor de GES și a emisiilor de poluanți atmosferici aferente serviciului; indicatorii folosiți trebuie să se refere la emisiile și la consumul de energie ale serviciului, atât ca nivel total anual, cât și per călător/tonă/unitate transportată-kilometru sau o altă unitate care reflectă performanța serviciului; b. punerea în aplicare a unui plan de reducere a emisiilor cu măsuri menite să reducă emisiile de GES și emisiile de poluanți atmosferici; c. evaluarea rezultatelor planului de reducere a emisiilor prin urmărirea evoluției indicatorilor și punerea în practică a măsurilor stabilite în plan; d. efectuarea acțiunilor necesare pentru corectarea eventualelor abateri de la plan sau a creșterii nivelurilor indicatorilor și, după caz, prevenirea lor pe viitor¹⁶⁷.	• Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	• Contribuția la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.	• Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. • Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	• Contribuția la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.	• Contribuția la incluziunea socială. • Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

167 Criteriile UE privind achizițiile publice verzi în domeniul transportului rutier, Bruxelles, 18.10.2021, SWD (2021) 296 final, p. 54.

Servicii de arhivare și depozitare

Identificarea unor soluții de arhivare contribuie la optimizarea costurilor de stocare a arhivelor, având totodată rolul de a crește securitatea companiilor. Totodată, o bună organizare a arhivei permite companiilor să aibă un acces facil și rapid la documente. Prestarea serviciilor de arhivare și depozitare poate avea o componentă importantă din perspectiva impactului asupra mediului (e.g., calitatea materialelor din care sunt confecționate cutiile de depozitare), dar și din impactul asupra economiei sociale (e.g., companiile / întreprinderile ce pot presta aceste servicii). Aceste aspecte pot fi luate în considerare prin intermediul criteriilor utilizate în derularea proceselor de achiziție a serviciilor de arhivare și depozitare.

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management de mediu și al calității. - Respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare. - Existența sistemelor de securitate și stingere a incendiilor.	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă

SPECIFICAȚII TEHNICE	• Furnizarea implicită a serviciilor de decontaminare microbiană a documentelor. • Utilizarea de computere, monitoare, imprimante, servere proiectate pentru durabilitate, actualizare și reparabilitate. • Servicii și garanții ale duratei de viață extinse ale computerelor, monitoarelor, imprimantelor și serverelor utilizate în prestarea serviciilor de arhivare. • Testarea și implementarea modulelor ce utilizează și gestionează documentele digitale (registratura, workflow, arhiva, etc.) • Consumul de electricitate al echipamentelor și dispozitivelor să fie cât mai redus. • Documentele semnate electronic se salvează automat în spații de stocare securizate și autorizate conform Legii 135/2007 privind Arhivarea Electronică și Ordinul MCSI 493/2009. • Documentele de arhivă se vor păstra în depozite construite special sau în încăperi amenajate în acest scop, avizate de către Arhivele Naționale, cu asigurarea condițiilor necesare pentru păstrarea corespunzătoare a documentelor și pentru protecția lor față de acțiunea agenților de deteriorare: praf, lumina solară, solicitări la uzura mecanică, variații de temperatură și umiditate, temperaturi excesive, surse de infecție sau întreținere a agenților biologici, pericol de foc, inundații sau infiltrării de apă. • Cutiile în care sunt stocate documentele sunt confecționate din materiale reciclate și reciclabile. • Pentru regăsirea rapidă a documentelor în cadrul depozitului de arhivă, prestatorul va parcurge următoarele etape: numerotarea rafturilor, a polițelor și a cutiilor; elaborarea Ghidului topografic conform Legii nr. 16/1996; registru de evidență curentă a intrărilor-ieșirilor unităților arhivistice; monitorizarea intrărilor și ieșirilor de documente/cutii din gestiune prin crearea și completarea Registrului de depozit.	• Întregul personal să fie instruit și autorizat periodic.
CRITERII DE ATRIBUIRE	• Furnizorul de servicii de arhivare asigură atât o arhivă fizică, cât și una virtuală a documentelor preluate. • Furnizarea de servicii de scoatere din uz, după caz. • Preluarea în gestiune a documentelor include și transportul acestora la locația prestatorului. • Mijloacele de transport utilizate pentru transportul documentelor sunt adecvate pentru evitarea deteriorării acestora în timpul transportului. • Inversarea fenomenului de degradare a naturii prin investirea sumelor aferente distrugerii de documente în plantarea de copaci	• Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile • Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. • Implementarea standardului SA 8000 • Implementarea standardului ISO45001

CLAUZE CONTRACTUALE	• Prevederi contractuale care să acopere distrugerea documentelor cu termen de păstrare depășit. • Pachetul de servicii achiziționat include organizarea arhivei la sediul companiei achizitoare. • Garanții contractuale cu privire la standarde ridicate de siguranță și securitate. • Clauze contractuale privind pregătirea documentelor selecționate, distrugerea securizată a acestora, asigurând inclusiv transportul și predarea acestora către o societate specializată de prelucrare a hârtiei, acreditată în acest sens. În acest scop, furnizorii vor face dovada colaborării cu o societate specializată de prelucrare a hârtiei. • Clauze cu privire la rezilierea contractului în cazul în care serviciile prestate nu îndeplinesc criteriile.	• Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	• Reducerea impactului asupra mediului	• Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. • Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	• Reducerea consumului de hârtie prin prelucrarea hârtiei ce rezultă din distrugerea documentelor.	• Contribuția la incluziunea socială. • Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

Proiect derulat de:

Servicii de ambalare și etichetare

În ultimii ani a fost înregistrată o creștere continuă și totodată exponențială a volumului de deșeuri din ambalaje¹⁶⁸. La nivel european, instituțiile europene au demarat o acțiune concertată privind stabilirea unor cerințe obligatorii pentru ambalajele ce pot fi utilizate pe piața unică europeană¹⁶⁹. Principalele direcții de acțiune vizează: reducerea ambalării excesive și, pe cale de consecință, a deșeurilor din ambalaje; stimularea proiectării ambalajelor din materiale reciclabile și care pot fi, mai departe, reciclate; reducerea gradului de complexitate a procesului ambalării și, totodată, a materialelor folosite în acest sens; promovarea utilizării etichetelor ecologice; încurajarea colectării separate a deșeurilor din ambalaje¹⁷⁰. Și companiile pot contribui la îndeplinirea acestor deziderate la nivel național și european, prin politica de achiziții ce vizează ambalajele.

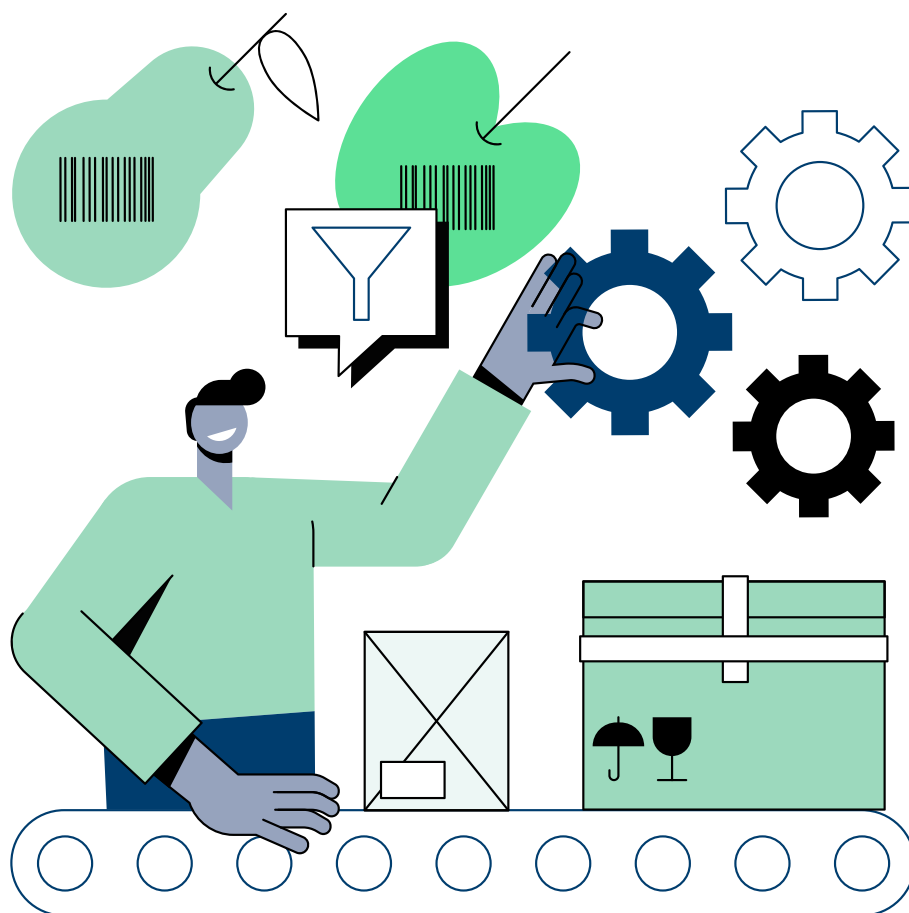
168 COM(2020) 98 - Comunicare a Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor, Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă, [EUR-Lex - 52020DC0098 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

169 În acest sens, se are în vedere revizuirea Directivei nr. 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje.

170 Idem. 139.

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management al calității - Dovada implementării unui sistem de management de mediu - Respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.
SPECIFICAȚII TEHNICE	- Utilizarea de etichete ecologice - Utilizarea de cutii pentru ambalare realizate în proporție de 75% din materiale reciclate și reciclabile	Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
CRITERII DE ATRIBUIRE	Utilizarea de cutii pentru ambalare realizate în proporție de peste 75% din materiale reciclate și reciclabile	- Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile. - Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA. - Implementarea standardului SA 8000 - Implementarea standardului ISO45001

CLAUZE CONTRACTUALE	Furnizorul prezintă dovezi privind menținerea și îmbunătățirea politicilor de mediu pe tot parcursul implementării contractului	Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	% de reducere a cantității de ambalaje	- Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. - Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	- Reducerea volumului de deșeuri din ambalaje - Promovarea politicilor de reducere a impactului asupra mediului	- Contribuția la incluziunea socială. - Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

Proiect derulat de:

Produce promoționale

Similar achiziției de produse textile sau de ambalaje, și în cazul achiziției de produse promoționale, companiile își pot stabili strategia de achiziție luând în considerare impactul pe care aceste produse îl pot avea asupra mediului pe întreg ciclul lor de viață (e.g., de la proiectare, la producție, utilizare și eliminare), dar și impactul acestor achiziții din perspectivă socială. Și în acest caz, contribuția companiilor la susținerea și promovarea economiei sociale poate fi semnificativă. Criteriile de mai jos sunt propuse în considerarea acestor aspecte.

	CRITERII VERZI	CRITERII SOCIALE
CRITERII DE SELECȚIE	- Dovada implementării unui sistem de management de mediu. - Respectarea politicilor de mediu ale companiei achizitoare. - Implementarea unui sistem de management al calității pe întreg lanțul de aprovizionare	Solicitarea de certificări care să confirme: - Respectarea politicilor sociale interne ale beneficiarului - Respectarea principiilor fundamentale privind drepturile omului și a standardelor elaborate prin Convențiile Organizației Mondiale a Muncii; - Respectarea și implementarea unor practici de responsabilitate socială, care promovează combaterea discriminării la locul de muncă, asigurarea unor condiții de muncă rezonabile, interzicerea muncii forțate și a muncii copiilor, acordarea unei remunerații în conformitate cu normele legale naționale privind salariul minim și orarul de lucru, implementarea unor politici de sănătate și siguranță la locul de muncă.

Proiect derulat de:

SPECIFICAȚII TEHNICE	• Utilizare de hârtie cu conținut din fibre reciclate în proporție de cel puțin 10 / 20 / 30 % • Hârtia folosită nu are clor elementar (ECF), nu are clor procesat (PCF) sau nu are clor deloc (TCF). • Produsele din materiale plastice să fie fără PVC și să conțină cel puțin 60% plastic reciclat. • Confecționarea produselor promoționale dintr-o pondere ridicată de materii prime ecologice, de ex., bambus, poliester biodegradabil, bumbac organic biodegradabil, tritan, paie, lemn, plută, • Produsele promoționale trebuie să fie reîncărcabile și reutilizabile (de ex., markere, creioane, table de scris) • Produsele textile trebuie să se supună criteriilor de mediu specifice acestei categorii. • Cerințe privind ambalajele folosite pentru livrarea produselor promoționale: • În cazul în care sunt utilizate ambalaje din carton pentru livrarea produselor promoționale, acestea trebuie să fie compuse din cel puțin 50% material reciclat. În cazul în care sunt utilizate pungi sau folii din plastic pentru ambalarea finală, acestea trebuie să fie compuse din cel puțin 50% material reciclat sau trebuie să fie biodegradabile sau compostabile. • Consumul de electricitate al echipamentelor și dispozitivelor să fie cât mai redus.	• Întregul personal să fie instruit și autorizat periodic.
CRITERII DE ATRIBUIRE	• O pondere cât mai ridicată de produse promoționale care conțin fibre de celuloză provenind din păduri gestionate în mod durabil sau fibre de celuloză provenind din materiale reciclate. • Proiectarea produselor promoționale pentru o ușoară dezasamblare și recuperare a componentelor. • Implementarea de proiecte ce vizează protejarea mediului și contribuția la refacerea ecosistemului (i.e., plantarea de copaci). • Utilizarea surselor de energie regenerabilă în timpul fabricării produselor promoționale și a proceselor conexe • Utilizarea de cerneală sau vopsea obținută din surse vegetale.	• Angajarea șomerilor / a persoanelor cu dizabilități / persoanelor provenind din medii sociale defavorizate sau categorii vulnerabile • Încadrarea furnizorilor în categoria ÎS / ÎSI / UPA.

CLAUZE CONTRACTUALE	• Garanții contractuale cu privire la organizarea de sesiuni orientate spre instruirea personalului cu privire la sprijinirea practicilor durabile. • Garanții contractuale cu privire la politicile privind trasabilitatea tuturor produselor promoționale. • Clauze cu privire la rezilierea contractului în cazul în care produsele livrate nu îndeplinesc criteriile.	• Garanții contractuale privind menținerea persoanelor angajate și provenind din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile pe tot parcursul implementării contractului.
INDICATORI DE MONITORIZARE / PERFORMANȚĂ ANUALĂ	• Numărul de proiecte în care au fost folosite materiale imprimate în care hârtia utilizată este reciclată / reciclabilă, iar cerneala utilizată provine din surse vegetale	• Numărul contractelor încheiate cu ÎS / ÎSI / UPA. • Numărul persoanelor din medii sociale defavorizate/categorii vulnerabile încadrate în implementarea de contracte încheiate cu furnizorii.
IMPACT	• Durabilitatea și extinderea duratei de viață a produselor. • Eliminarea ambalajelor din plastic.	• Contribuția la incluziunea socială. • Promovarea ÎS / ÎSI / UPA.

Proiect derulat de:

Concluzii

Achizițiile sustenabile reprezintă un instrument strategic puternic pentru susținerea și promovarea unei politici de dezvoltare sustenabilă la nivelul companiilor. O astfel de abordare presupune o viziune pe termen mediu și lung, care ia în calcul impactul achizițiilor derulate. Modul de selectare a furnizorilor de produse, servicii și lucrări necesare operatorilor economici privați pentru desfășurarea activității de business poate avea un impact semnificativ atât din perspectiva mediului, cât și din perspectivă socială. Prin implementarea unor politici de achiziții sustenabile, companiile se asigură că produsele și serviciile achiziționate generează beneficii nu doar pentru companiile achizitoare, ci și pentru mediul înconjurător, și în special pentru susținerea economiei sociale.

Derularea unor procese de achiziție sustenabile au multiple beneficii, printre care se pot menționa diversificarea bazei de furnizori, crearea de noi piețe, reducerea șomajului, reducerea impactului asupra mediului, promovarea politicilor sociale echitabile, facilitarea integrării pe piața muncii a persoanelor provenind din medii defavorizate sau grupuri vulnerabile, precum și crearea de oportunități de business pentru IMM-uri, întreprinderi sociale, întreprinderi sociale de inserție sau unități protejate autorizate.

De asemenea important, companiile care implementează o politică internă privind derularea de achiziții sustenabile pot înregistra o serie de beneficii din perspectiva noilor obligații de raportare stabilite de Directiva de raportare a sustenabilității corporative.

Prin redactarea prezentului Ghid, am încercat prezentarea tuturor beneficiilor menționate mai sus, precum și includerea unor recomandări ce pot fi utilizate în practică de către reprezentanții sectorului privat în organizarea și derularea proceselor de achiziții, pe baza unor studii de caz și prin luarea în considerare a practicilor existente la nivelul sectorului public și recomandate de forurile internaționale în domeniul sustenabilității.

Nu în ultimul rând, anexele din partea finală a Ghidului indică surse suplimentare de inspirație pentru companiile ce doresc implementarea recomandărilor, precum și surse de informații pentru identificarea jucătorilor de pe piața furnizorilor de servicii și produse sociale din România, parte din economia socială locală.

ANEXA 1 – SURSE DE INSPIRAȚIE

Achiziții responsabile social

- Comisia europeană, Achiziții publice sociale – Orientări actualizate și sensibilizare față de achizițiile responsabile din punct de vedere social - https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/social-procurement_ro
- Comisia europeană, Achiziții responsabile social – un ghid al aspectelor sociale care trebuie luate în considerare în procedurile de achiziții publice - <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767/attachments/1/translations/ro/renditions/native>
- Vameșu, A. (2022) Barometrul Achizițiilor Publice Responsabile Social în România - https://alaturidevoi.ro/wp-content/uploads/2022/01/Barometrul-achizițiilor-publice-responsabile_ADV-Romania.pdf
- Cairni, V., Daniele, D., Martignetti, L. (2019) Buying for social impact: good practice from around the EU - <https://data.europa.eu/doi/10.2826/8319>
- COM(2021) 778 - Comunicare a Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor, Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0778&qid=1644937802979>
- GRI, UN Global Compact, PwC (n.d.) Business Reporting on the SDGs. An Analysis of the Goals and Targets - <https://www.ardld.ro/plugins/biblioteca/files/DOCUMENT%20ANALIZA%20SDG-URI%20DIN%20PERSPECTIVA%20DE%20BUSINESS.pdf>
- Varga, E. (2021) How Public Procurement Can Spur the Social Economy - https://ssir.org/articles/entry/how_public_procurement_can_spur_the_social_economy
- Comisia europeană (2020) Making Socially Responsible Public Procurement Work: 71 Good Practice Cases - https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/social-procurement-making-socially-responsible-procurement-work-71-good-practice-cases_en
- Comisia europeană (2019) Social enterprises and their ecosystems in Europe - <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?advSearchKey=socnteco&mode=advancedSubmit&catId=22&docSubmit=&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0>

Proiect derulat de:

Achiziții verzi

- Comisia europeană (2017) Achizițiile publice pentru economia circulară – [Ghid de bune practici CP_European_Commission_Brochure_webversion_small \(europa.eu\)](#)
- Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul Regiunilor - Un nou Plan de acțiune privind economia circulară, Pentru o Europă mai curată și mai competitivă COM(2020) 98 final - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>
- COM(2008) 400 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the Regions – Public procurement for a better environment - <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0400:FIN:EN:PDF>
- Parlamentul european (2016) Closing the loop - New circular economy package - https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573899/EPRS_BRI%282016%29573899_EN.pdf
- Comisia europeană (2016) „Să achiziționăm produse ecologice” – Ghid privind achizițiile publice ecologice - https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_2016_ro.pdf
- Asociația Română pentru Dezvoltare Locală Durabilă, ONV Law (2021) Studiu Național privind achizițiile publice verzi în România - <https://www.ardld.ro/plugins/biblioteca/files/STUDIU%20NATIONAL%20ACHIZITII%20PUBLICE%20VERZI%20ROMANIA.pdf>
- COM(2019) 640 - Comunicare a Comisiei către Parlamentul european, Consiliul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor, Pactul ecologic European - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52019DC0640>
- World Bank (2021) Green Public Procurement: An Overview of Green Reforms in Country Procurement Systems - <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36508>

Achiziții sustenabile din perspectivă socială și de mediu

- Commissioning with ambition, procuring with impact – Dutch National Plan on Sustainable Procurement for 2021-2025 - [Commissioning with ambition, procuring with impact | Publication | Government.nl](#)
- Izvoran, A. (2022) Ghid privind achizițiile cu clauze sociale și verzi - <https://buysocial.ro/wp-content/uploads/2022/10/Ghid-achizitii-cu-clauze-sociale-si-de-mediu.pdf>
- Asociația de Standardizare din România - ASRO (2019) Îndrumar metodologic pentru formularea criteriilor legate de standarde în documentațiile de atribuire http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2019/08/Indrumar-ANAP-final_august2019.pdf
- Comitetul economic și social european (2017) Recent evolutions of the Social Economy in the European Union <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>
- Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, United Nations 1987 - [Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development \(un.org\)](#)
- Social Economy in the EU - https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/proximity-and-social-economy/social-economy-eu_ro
- Borzaga, C., Galera, G. (2019) Social Enterprise: An International Overview of its Conceptual Evolution and Legal Implementation - https://www.researchgate.net/publication/242341675_Social_Enterprise_An_International_Overview_of_its_Conceptual_Evolution_and_Legal_Implementation
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 - [Dezvoltarea durabilă în România – Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă – dezvoltaredurabila.gov.ro](#)
- Clement, S., Watt, J., Semple, A. (2016) The Procura+ Manual – [A Guide to Implementing Sustainable Procurement - https://procuraplus.org/manual/](#)

ANEXA 2 – SURSE DE INFORMAȚIE

Site-ul realizat în cadrul proiectului

- www.buysocial.ro

Registrul unităților protejate autorizate

- [Unități Protejate Autorizate – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități \(gov.ro\)](http://Unități Protejate Autorizate – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (gov.ro))

Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale din România

- <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=&categ=9&subcateg=1>

Rețeaua română a Întreprinderilor Sociale de Inserție prin Activitate Economică (RISE)

- <https://riseromania.ro/>

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați: www.eeagrants.org

Proiect derulat de:

Centrul pentru
Legislație
Nonprofit

